

elektronická

KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 38, únor 2015

Navigamus 2015

Už se to blíží!

Rozhovor s Koblížkem

Aktuálně

Kapitánské zkoušky 2015

Staniční kniha vodních skautů

Sestry a bratři,

blíží se konec února a začátek nové vodácké a skautské sezóny. Není to sezóna ledajaká, máme letos další kulaté výročí. Je to právě sto let, co byla družina Sasanek pod vedením Vlasty Štěpánové-Koseové a Anny Berkovcové za spolupráce s Popelkou Biliánovou přidružena k Junáku. V lednu 1915 pak byl založen samostatný „Odbor pro dívčí výchovu skautskou“. Výročí si v letošním roce připomeneme ještě vícekrát. (Naše děvčata na Křížku si své zakladatelky připomínají pravidelně voláním na zvířátka – byl to jejich nápad pojmenovat naše chundelaté ovečky po sestřích, takže když uslyšíte na Žižkově za ohradou volání „Popelko, Biliánová, Vlasto, Berki, kde jste?“, tak se jedná mj. o speciální metodickou pomůcku pro vštěpování historie dívčího skautingu.)

Píši tyto řádky v předvečer 22. února, Dne zamyšlení, svátku všech skautek a nejen jich. Je to příležitost k zamyšlení se nad naší sounáležitostí se skautkami a skauty po celém světě, zamyšlení nad zeměmi, kde nemají to štěstí žít v demokracii a relativním klidu a kde je skauting stále zakázán nebo pronásledován, nebo naopak kde se skauti snaží pomáhat svým zemím, které jsou zrovna ve válce, jako například na Ukrajině. Skauting má tu zásadní světovou výhodu, že jsme i přes určité rozdíly všichni na jedné vlně, a kdo zažil tu neuvěřitelnou samozřejmou důvěru, když přijede někam do ciziny, že skaut je skaut a není problém mu okamžitě absolutně důvěřovat (a např. svěřit kasu občůdku v Gilwell Parku), ví, co mám na mysli.

V tom je naše síla a je naší povinností chovat se tak, abychom byli hodni této důvěry doma i v zahraničí.

Lednem si připomínáme také sté výročí začátku vydávání časopisu Junák. Rozhodl jsem se občas časopisem virtuálně zalistovat (<http://skaut-junak.skauting.cz/>) a podělit se s vámi o některé zajímavé texty. V zimních měsících roku 1915 bylo Rakousko-Uhersko již přes půl roku ve válce a nejen v Praze byl válečný stav patrný, jak píše úvodník č. 3-4: „Prázdninové tábory po vyhlášení mobilisace většinou zrušeny a hoši nastoupili k pomocným pracím buď u příbuzných, nebo v Praze, kdež za vedení vrchního vůdce zřízena byla „Pomocná akce českých skautů.“ Dozvídáme se dále, že: „také ze skautů někteří při činnosti tak dlouho trávající polevili, ale většina jich, díky tuhé výchově skautské, vytrvala a dobyla skautům mnoho uznání.“

Nebylo však jen stavu válečného, v zimě skauti vyráželi do přírody: „Byla jasná, zimní mrazivá noc. V měsíčním světle stápěla se horská vesnička, zapadlá do sněhu. Na nádraží mezi nečetným obecnstvem skaut pomalými kroky procházel se po matně osvětleném Perronu. V dáli ozval se rachot příjízďejícího vlaku; bylo slyšeti jasně tření brzd o kola — vlak stanul ve stanici. Z vagonu III. třídy vyskočil mladý muž; byl oblečen rovněž skautským krojem, na zádech měl tlumok, v rukou lyže a hole. Rozhlédl se po nádraží a spěchal ke skautovi, který jej očekával. „Nazdar, Jelene!“, zvolal vesele skaut první, podal pravici svému vůdci a po malé chvíli ujížděli již oba skauti na lyžích z nádraží martinického. Jeli ostrým tempem; cíl jejich cesty, Benecko, byl vzdálen as 3 hodiny dobré jízdy... Temně modrá obloha s krásně svítícími hvězdami hlubokým dojmem působila na oba jinochy; beze slova, nadšení krásou přírody, ujížděli dále. Sníh skřípal pod lyžemi a vyjma několika nutných pokynů skauta vůdci

o jízdě, nebylo slyšeti ničeho. Zde se totiž role obrátily; skaut byl již zkušený lyžař, vůdce poměrně ještě nováček... Bylo-li v údolí sněhu hojnost, byly ho nahoře spousty; stromy byly obileny sněhem a jíním... Za několik okamžiků dorazili k cíli své cesty, hotelu na „Zlaté Vyhliďce“. Vešli do sálu hotelu, kde radostným voláním uvítala je veselá společnost ostatních skautů, kteří již po dva dny cvičili jízdu na lyžích na pláních beneckých.“

Nechybí ani metodika her na sněhu: „Hry volíme jen osvědčené s patřičným zřetelem ke krajině, v níž jsme. Nezdařené pokusy přivodí smutnou náladu, všeobecnou pokleslost a jen s tou nosívá se domů rýma, kašel a podobné příjemnosti, jichž veselý skaut nezná!“

A nakonec noticka z Prahy o těch, co na lyže nejeli: „Plaveckým zkouškám podrobilo se 13 skautů. Závodilo se v plavání na prsou, na zádech, v libovolném stylu, skoku prostém, po hlavě, v plavání pod vodou, vynášení předmětů se dna a zachraňování.“

I když to vypadá, že zima končí, „tuhá výchova skautská“ pokračuje!

Cedník

Staniční kniha vodních skautů 7

Navigamus 2015 10

Zprávy z HKVS

SETKÁNÍ NA TORTUZE

V prosinci se HKVS tradičně setkává v Nymburce na Tortuze. Předvánočního večera se účastní volení členové KVS, krajští kapitáni a také nositelé Řádu Stříbrného bobra. Ti zasedali odpoledne ještě samostatně, aby probrali mj. i nové návrhy na udělení vyznamenání.

Po večeri následoval společný program. HKVS informoval o plnění programového prohlášení, viz zde (http://vodni.skauting.cz/upload/hkvs/zapisy_hkvs/2014-15/Zapis_20141205_Tortuga_P1_HKVS.pdf). Datel nás seznámil se stavem příprav Navigamu 2015 a Olda se stavem příprav SKARE 2015. Oběma akcím se v této Kapitánské poště věnují samostatné články. Následovaly zprávy krajských kapitánů o dění u nich v kraji v roce 2014, podrobnosti se dočtete ve výroční zprávě. Nakonec jsme hlasovali o návrzích na udělení Medaile Bronzového bobra.

STANIČNÍ KNIHA – STATISTIKA UPLUTÝCH KILOMETRŮ

Efendi nabídl, že bude zpracovávat statistiku uplutých kilometrů

v oddílech, HKVS ho pověřil, potřebné informace najdete v samostatném článku. Průběžné výsledky budou zveřejňovány v KP a na webu, nezapomeňte se připojit!

VÝCHOVNÁ TÉMATA VODNÍCH SKAUTŮ

Hlavním tématem lednového zasedání HKVS byla výchovná témata. Odborky se zpracovávají a budou představeny na jarním srazu. Vlčci a odborky by se měli tematicky krýt, vlčci by měli být „předstupně“ odborek. Z původních vodáckých vlčků bude rosnička patřit do přírody, plavec bude zařazen do sportovní oblasti, stejně jako odborka plavce. Znalec lodí a lodní modelář budou sloučeni do hromady a budou „předstupně“ odborky námořník a plavčík bude „předstupně“ odborky vodák.

Co se týče vodáckého programu pro předškoláky, je potřeba zpracovat metodiku pro vůdce Benjamínků, která se bude týkat bezpečnosti pohybu u vody a ve vodě. Pokud vedete Benjamínky a máte zpracováno cokoliv osvědčeného, nenechávejte si to pro sebe! ;-)

Stále sháníme autory těchto

článků do Skautingu:

- vodácké doplňky do stezky a jak s nimi pracovat – metoda/ používání stezky u vodních skautů/ inspirace pro suchozemce
- instantní program na některé (vodácké) body stezky

Kdyby chtěl někdo z vás pomoci, ozvěte se na zastupce@hkvs.cz.

ANGLICKÝ NÁZEV HKVS

HKVS schválil anglický název The Czech Sea Scouts Headquarters (tj. Velení českých vodních skautů ve smyslu, že z definice Sea Scouts dělají aktivity spojené s vodou – mořem, řekami a jezery, viz http://en.wikipedia.org/wiki/Sea_Scout), docela shodné s poválečným názvem a používaným názvem hned po roce '89.

OSTATNÍ

- Kurzy Námořní akademie a Lodní tesař budou pořádány pod KVS
- Milanu Kalčík – Chiaksee rezignoval na vedení lodní komise. HKVS děkuje Chiakseemu za její vedení v minulých letech.

Kulda

Přihlašování na Námořní akademii 2015 spuštěno!

Jistě už jste se všichni nemohli dočkat. :) Paluba školní lodi Walrus otvírá svou pomyslnou náruč dalším zájemcům o neopakovatelné zážitky.

Máte zájem? Přečtěte si, co nabízíme:

- all inclusive služby týmu kuchařů
- kompletní servis 24 h denně
- koupele
- posilovnu s tělocvičnou na týmové sporty
- projížďky na lodích
- nezapomenutelnou atmosféru

- a mnoho, mnoho dalšího!

Nevěříte? Myslíte si, že to nemůže být pravda? Přihlašte se a zažijte to vše na vlastní kůži!

A protože je Kapitánská pošta elektronicky, můžete si pustit trailer: <http://youtu.be/nCbJZVa74u4>

Více informací najdete na: <http://namorniakademie.skauting.cz>

A že už vám to stačí a víc nepotřebujete?

Tady je přihláška: <http://na.darkhelm.eu/content/p%C5%99ihl%C3%A1%C5%A1ka-online>

TĚŠÍME SE PŘÁVĚ NA TEBE!

Tým Námořní akademie 2015

Kapitánské zkoušky 2015

HKVS vyhláší kapitánské zkoušky pro činovníky působící ve vedení skautských vodáckých oddílů. Jedná se o samostatné zkoušky bez přípravného kurzu, proto se předpokládá dostatečná praxe uchazečů. Nedílnou součástí zkoušky je i ověření kompetencí z oblasti jachtingu.

SETKÁNÍ NA TORTUZE

- dovršený věk minimálně 18 let (před dnem zakončení zkoušky)
- vyjádření vedoucího střediska, ve kterém je uchazeč členem
- plavec (uplave alespoň 200 m)
- absolvent vúdčovské zkoušky (před dnem zakončení zkoušky, dokládá se kopií dekretu)
- ovládnutí základů vodácké teorie a praxe v rozsahu 4. stupně vodáckých doplňků skautské stezky (prohlášení)
- praxe minimálně 3 roky ve vedení oddílu vodních skautů nebo ve skautském oddíle věnujícím se vodním sportům (dokládá se potvrzením vedoucího střediska)

ÚČASTNICKÝ POPLATEK

300 Kč (Není v něm zahrnut účastnický poplatek na jednotlivých akcích, kde budou kompetence ověřovány.)

PŘIHLAŠOVÁNÍ

Do 30. 3. 2015 přes [webový formulář](#).

INFORMACE

Podá Slunda – tajemník zkušební komise HKVS (vychovny@hkvs.cz).

PO PŘIHLÁŠENÍ

Obdržíš pokyn k úhradě účastnického poplatku a formulář závazné přihlášky ke zkoušce, kterou zašleš po vyplnění poštou na adresu HKVS, nebo osobně doneseš při zahájení zkoušek. Následně dostaneš přístup ke studijním materiálům a „Služební knížku“, do

kteří se budou zaznamenávat složené části tvé zkoušky. Dále získáš kontakty na členy komise a pak je na tobě, abys zvládl během roku a půl domluvit přezkoušení/uznání tvých schopností a dovedností. Od jarního srazu kapitánů (19. 4. 2015) budeš mít 18 měsíců na složení zkoušky. Při zkoušce bude k přihlédnuto k znalostem získaným na dříve absolvovaných vodáckých kurzech (Zkouška vodáckého minima, IVT, VMP, ZIII, atd.).

Akce, při kterých lze ověřovat části kapitánské zkoušky v roce 2014:

- Jarní sraz VS (17. - 19. 4.)
- Kurz plachtění a strojení lodí (24. - 26. 4.)
- SKARE (1. - 3. 5.)
- Jarní víkend divoké vody (22. - 24. 5.)
- Navigamus (4. - 7. 6.)
- Podzimní víkend divoké vody (září/říjen)
- Podzimní sraz VS (říjen/listopad)
- Tortuga Nymburk (listopad/prosinec)

Informace o nich najdeš v [Termínce vodních skautů](#) a v novinkách na [stránkách HKVS](#).

POŽADAVKY KE ZKOUŠCE

Tento orientační rozpis vychází z [kompetenčního profilu kapitánské zkoušky podle ŘVČČJ](#) a je koncipován tak, aby bylo možné využít výsledky své oddílové činnosti při zkoušce, nebo naopak přípravu ke zkoušce využít v programu svého oddílu:

Vodácká výprava - Uspořádat vodáckou výpravu s ověřenou osobou a získat její vyjádření ke kompetencím.

Plachtění - Absolvovat dva dny plachtění na jednoduché plachetnici s ověřenou osobou a prokázat pochopení základních principů plachtění.

Divoká voda - Absolvovat akci na divoké vodě (slalomovém kanále) tak, aby ověřená osoba mohla potvrdit požadované dovednosti.

Bazén - Absolvovat bazén tak, aby ověřená osoba mohla potvrdit požadované dovednosti:

- uplavat 200 m libovolným způsobem
- uplavat pod vodou 10 m na jeden nádech
- vylovit rukou předmět z hloubky 150 cm
- skok do neznámé vody (neponoří se hlava a nezraní se)
- šlapat vodu po dobu jedné minuty s rukama nad hladinou
- bezpečně se přiblížit k tonoucímu
- táhnout bezvládného člověka za bradu/ za ruku (obličej nad hladinou)
- vytáhnout tonoucího z vody na břeh

Samostatné práce

- Připravit plán vodáckého putovního tábora pro určený počet a věk účastníků.
- Připravit konkrétní plán víkendové vodácké akce pro oddíl (1 normostrana).
- Připravit konkrétní plán jednodenního vodáckého výcviku (1 normostrana).
- Připravit plán celoroční činnosti pro vlastní skautský vodácký

oddíl.

- Připravit prezentaci/poster/návod o lodích, pádlech, jejich typech a použít ve vlastním oddílu.
- Napsat metodický článek do Kapitánské pošty.
- Dodat fotodokumentaci a slovní popis vlastnoručně provedené větší opravy lodí.
- Vyzkoušet nový druh vodního sportu (potápění, kajak, ...) a podat o tom zprávu.
- Napsat úvahu na téma „vodní skauting - skauting vs. vodní sporty“.

Uspokojivě napsat testy

- Test z hydrologie, vodních staveb, lodí a kanoistiky
- Test z práva - v rozsahu textu „Právní normy“ (Kapitánská zkouška 2010, kapitola 2)
- Test z přírody a ekologie
- Test z názvosloví jachtingu a meteorologie
- Test - historie VS, specifika VS, začlenění, vodáctví mimo skauting
- Test z první pomoci a zdravotědy

Uspokojivě absolvovat ústní zkoušení

- Obhájit svůj názor na téma „vodní skauting - skauting vs. vodní sporty“
- Obhájit význam a způsob využití plachtění ve skautském oddíle
- Vysvětlit koncepci svého celoročního plánu pro skautský vodácký oddíl včetně začlenění vodáckých metodických materiálů
- Udělat rozbor řešení vylosované krizové situace na vodě
- Předvedení první pomoci při úrazu na vodě.

Hledáme autora Mod/krých stránek pro Světýlko

Máš zkušenosti s vedením zabiček nebo vlčat? Najdeš v šuplíku nasyslené připravené programy na schůzky? Staň se autorem MS pro žabičky a vlčata! Bojíš se, že neumíš kreslit ani ovládat grafické programy? Vůbec to nevádí!

Co se od autora očekává? Autor by měl umět na předem zadané téma (jedna z oblastí vodáckých doplňků) vytvořit 4 stránky, na které žabičkám a vlčatům atraktivně představí dané téma. Je dobré, kdyby své nápady měl s kým konzultovat a dokázal si odborné podklady vygooglit či vyhledat ve starších Kapitánských poštách. Úkoly by měli svým zaměřením odpovídat obdobím, ve kterých vychází (únor, duben, červen, říjen a prosinec).

V Mod/krých stránkách by měly děti najít ponaučení (úkoly procvičující vodácké doplňky), dozvědět se něco zajímavého z vodního či námořního prostředí a zároveň si trochu i zahrát (doplňovačky, bludiště, jednoduché origami, omalovánky, atd.)

V kostce to probíhá tvorba MS takto:

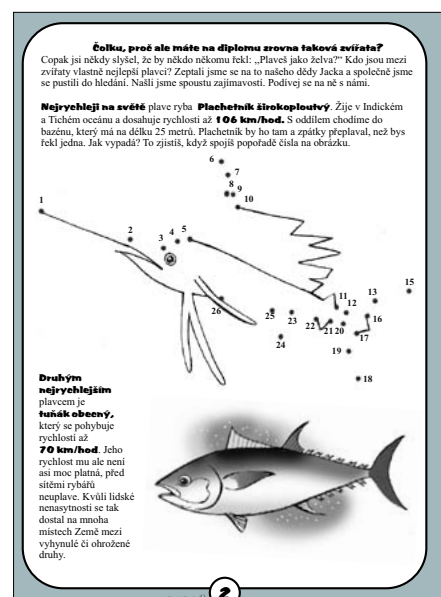
1. Pumpa ti zadá oblast vodáckých doplňků a navrhne téma MS (téma se dá dle domluvy změnit).
2. Vyhledat si podklady jak k oblasti, tak tématu.
3. Na základě podkladů vytvořit jednotlivé texty a hříčky (šifry, křížovky, spojovačky), vymyslet obrázky. Obrázky se dají jak slovně popsat, tak stáhnout inspiraci na webu. MS se píše ve Wordu do předem dané šablony.
4. Poslat své podklady našemu grafikovi.
5. Grafik obrázky nakreslí, fotky převede do stupňů šedi. Nakreslené MS pošle zpět autorovi.
6. Prohlédneš si a přečteš znova celé MS a uděláš korektury. Zasláš zpět grafikovi.
7. Pokud je verze finální, zasílá ji grafik do redakce Světýlka. Odtud se mohou vrátit znovu

ke korektuře (objeví-li se nějaká chyba).

Kolik času mi to zabere? Pokud budeš dělat MS poprvé, zabere to pár odpolední. Až už budeš mít několik MS za sebou, zabere tvorba už jen půl dne. :-)

Pokud tě to zaujalo, neváhej se ozvat na vychovna@hkvs.cz. ;-)

Pumpa

Vodácké desetikoruny

SPOJÍ-LI SE DOST KAPEK, VZNIKNE MOŘE

Desetikoruna je částka, kterou často disponují i naše nejmladší vlčata. Proto HKVS prosí o každoroční dar vodácké desetikoruny za každého vodního skauta. Když budeme táhnout za společný provaz, složíme každoročně přes 30 tisíc korun.

PROČ PŘISPÍVAT NA ČINNOST KAPITANÁTU?

- HKVS každoročně zajišťuje přípravu metodických materiálů (Stezky, vodácké doplňky, odborky), přípravu a tisk Modrých stránek a Kapitánské pošty.
- V oblasti vzdělávání zprostředkovává, zařizuje a v řadě případech i sám pořádá akreditované vzdělávací kurzy.
- HKVS přímo podporuje činnost vodáckých oddílů bezúročnými finančními půjčkami, hromadnými objednávkami vodáckého vybavení za výhodné ceny a zákazkovou výrobou pro potřeby vodních skautů.
- Ani reprezentace sítě vodních skautů na veřejnosti není zadarmo. Doposud Kapitanát hradí cestovní náklady svým činovníkům, financuje výrobu vyznamenání a zastupování vodních skautů na národních i mezinárodních setkáních.

Kapitanát vodních skautů tvoří celkem 6 zvolených činovníků a možnosti získávání peněz má stejně jako kterýkoli jiný přístav. Je snadné se dopočítat, že na členských příspěvcích od 6 lidí se příliš mnoho nevybere a jen těžko to může pokrýt víc než běžný provoz samotného Kapitanátu. Proto se snažíme získávat dotace a dary od mecenášů. Smutným faktem zůstává, že na darech od členů HKVS se každoročně vybere víc než na všech vodáckých desetikorunách.

Nechceme, aby byly vodní metodické materiály významně dražší než pro pěší, i když je nás řádově méně. Chceme, aby mohli mít naši mladší členové v každém skautském časopise svou „modrou“ přílohu. **Chceme, aby vodní skauti měli k dispozici metodické materiály na stejné úrovni, jako skauti pěší.** Rozjet vodácký oddíl není jen otázkou odhodlání, je to především otázkou vybavení, bez kterého se vodácká činnost neobejde.

PROJEKTY NA VYUŽITÍ „VODÁCKÝCH DESETIKORUN“

Fond aktivit

Cílem kapitanátu není všechny peníze utratit. Z naspořených prostředků vzniká již dlouhodobě fond, který slouží pro bezúročnou půjčku jednotlivým oddílům. Cílem je, abyste měli loď na jaře, když je voda a máte členy. Aktuálně fond má asi 200 tis. Kč, ale rádi bychom ho dále navyšovali.

Mod/kré stránky

Mod/kré stránky jsou připravovány jak po obsahové, tak po grafické stránce HKVS, který také hradí jejich tisk. Pro odběratele jsou ovšem Mod/kré stránky zcela zdarma. Nechceme, aby kapitán oddílu musel rozhodovat, zda připlatí členům na vodáckou přílohu. HKVS na úhradu MS dostává dotaci ve výši 70 % nákladů, ale zbytek (cca 20 tisíc Kč) musí uhradit z jiných vlastních zdrojů.

Plavby vodních vlčat, světlušek a žabiček

Plavby vodních vlčat a žabiček vyšly v polovině roku 2011. Pokud by nebyla poskytnuta vstupní investice ze strany HKVS, k jejich tisku by vůbec nedošlo. Vstupní investice HKVS ve výši 70 tisíc Kč tak umožnila vydání plaveb, úhradu nových vodáckých ilustrací, vlastní vodácké nálepky (musely se kvůli nim vyrobit nové raznice) a zároveň udržet jejich cenu na stej-

né úrovni jako u stezek pěších. V opačném případě (pokud by k jejich tisku vůbec došlo) by byl každý sešit o cca 20 Kč dražší – a komu by se chtělo kupovat sešit Plaveb za 70 Kč?

Severka

Projekt, který fyzicky ruinoval hospodaření kapitanátu mezi lety 2005 – 2010. Je to odstrašující příklad špatného hospodaření a nevhodného plánování. Dobrou zprávou je, že projekt byl po finanční stránce v roce 2013 vyřešen-ukončen a nyní z něj můžeme jen profitovat. Pro přístavy se zájmem o jachting je tak otevřená cesta pro stavbu vlastní větší plachetnice případně zápujčku stávacího prototypu Severky.

JAK PŘISPĚT

„VODÁCKOU DESETIKORUNOU“

Příspěvky ve výši 10 Kč za registrovaného člena se posílají jednou ročně na účet Kapitanátu 2300183549/2010 pod variabilním symbolem 99YYXXXXX, kde YY je rok a XXXXX je ev. číslo jednotky (pro rok 2015 to u jednotky ev.č. 113.04.004-1 bude variabilní symbol 991511304). V případě platby za více předchozích let je variabilní symbol 9900XXXXX a platbu popište do zprávy příjemci. Stejně tak uveďte do zprávy příjemci číslo oddílu, pokud neplatíte za celý přístav/středisko, nebo i jméno, pokud jde o osobní platbu. Příspěvky je možné zaplatit i hotově na srazech kapitánů hospodáři KVS.

Ideální je, když odesílá přístav VS nebo oddíl VS prostřednictvím svého střediska na jaře po registraci, zpravidla do jarního srazu. Příspěvek je možné vybírat i prostřednictvím registrace v rámci celého přístavu, okresu i kraje tak, že rada jednotky schválí zavedení volitelných registračních kategorií pro vodní skauty a následně zašle vybrané peníze kapitanátu za všechny podřízené jednotky.

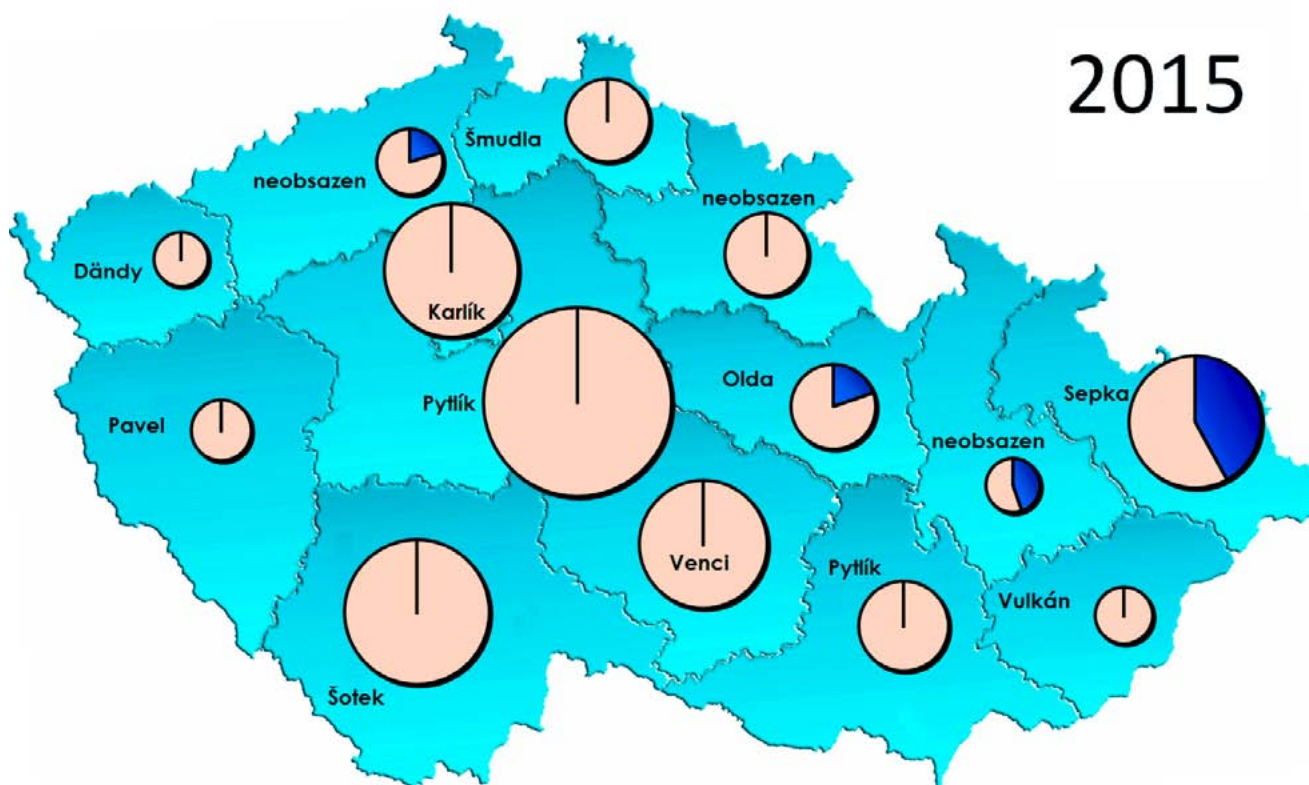
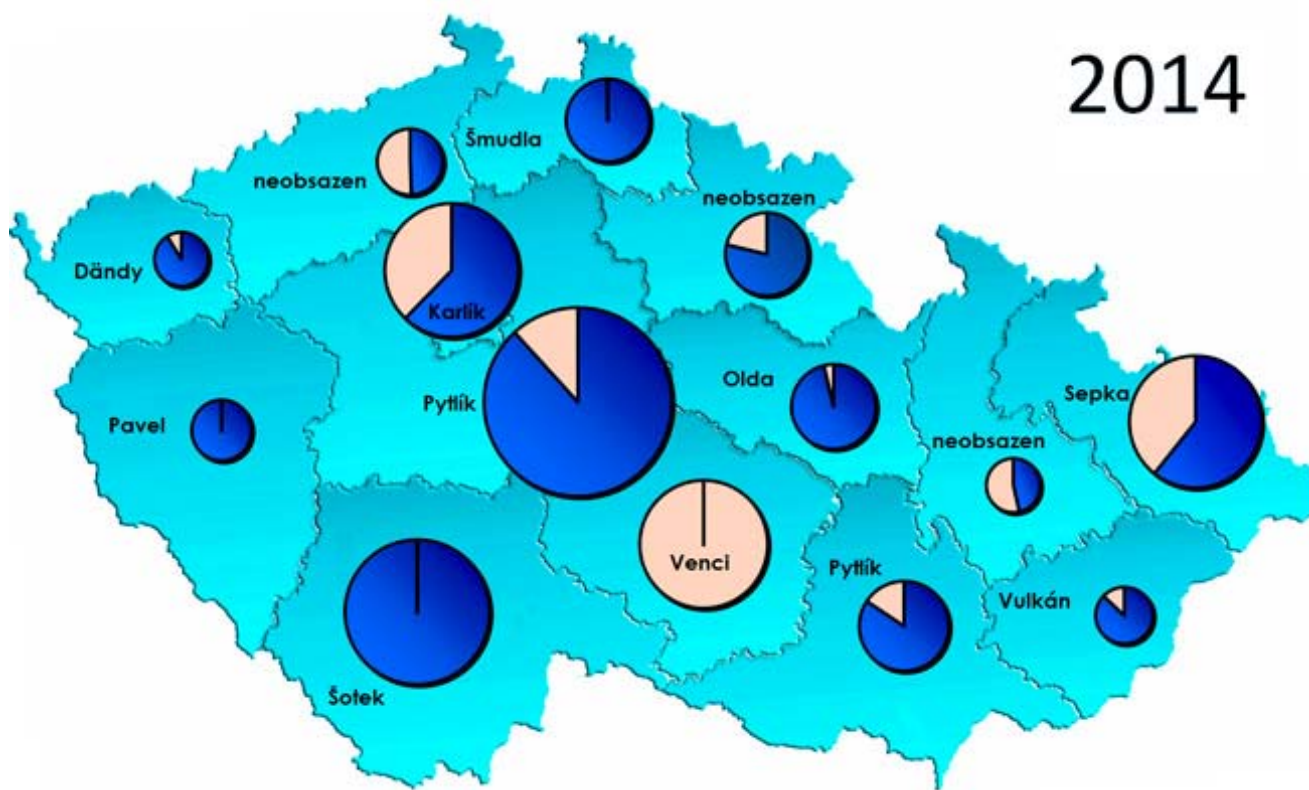
Váš dar by měl být podložen [darovací smlouvou](#), ve které můžete v případě zájmu přesně specifikovat, na co bude každá vaše desetikoruna použita. Můžete také nahlédnout na transparentní účet KVS nebo požádat o nahlédnutí do

vyúčtování, abyste mohli prověřit použití vašich prostředků.

Stav zaplacených zvláštních příspěvků: kruhové grafy ukazují podíl zaplacených a nezaplacených příspěvků v kraji. Modré pole označuje příspěvky zaplacené, béžové

nezaplacené. Po kliknutí můžete stáhnout excelovskou tabulku, kde jsou zaplacené a nezaplacené darované desetikoruny rozepsané.

Hvězdář

Staniční kniha VS

Bylo to v polovině devadesátých let, když jsem plul se svým oddílem Vltavu. Pozval jsem tehdy Grizzlyho (Mirko Vosátka), jestli si nechce zavzpomínat na dobu svého mládí a plout část Vltavy s námi. Bylo mu asi 85 let a překvapivě přijal.

Během těch tří dnů, které s námi plul, vzpomínal a hovořil o spoustě věcí. A jedna z nich byla tato: za první republiky tam, kde byly oddíly vodních skautů, byla tato místa nazývána stanicemi. Čili každé místo, kde se vyskytovali vodní skauti, byla stanice. A každý oddíl, nebo více oddílů, případně s přidruženým Spolkem přátel, v daném místě (z jedné klubovny, loděnice) vedl společnou tzv. staniční knihu. Do této knihy zapisovali kormidelníci, důstojníci a kapitán všechno dění, které se odehrávalo na vodě.

Například Grizzly, který vedl výcvik pražské Pětky, si vzpomínal, že zapisovali, zda pluli na dolní vodu (pod jezem, u kterého měli loděnici) nebo horní vodu a podobně. Kolik km upluli a případně další poznámky k plavbě.

Na konci roku kapitáni oddílů/ů poslali hlášení o uplutých kilometrech Hlavnímu stanu vodních skautů. Ze svých staničních knih vypsali, kolik kilometrů upluli a kde všude pluli. HSVS pak udělal celkovou sumarizaci o plavební sezóně vodních skautů v Československu.

Touto inspirativní myšlenkou jsem se nadchnul a vedu si tak v oddíle záznam o uplutých km členy oddílu (viz. KP 12/2014, článek „Vzpomínka na Grizzlyho“). Tento nápad, obnovit tradici VS a vést „Staniční knihu VS“, zaujal i HKVS.

Od plavební sezóny 2015 tak bude na stránkách HKVS rubrika „Staniční kniha VS“ (<http://vodni.skauting.cz/samostatne-clanky/stanicni-kniha>), do které budou

zapisovány pro jednotlivá období upluté km oddíly VS. Tyto záznamy budou převedeny do tabulky, ve které bude možno přehledně porovnat, jak si vede jednotlivý oddíl ve své odborné činnosti – na vodě. Výsledky se budou objevovat v jednotlivých KP a na Facebooku.

Kapitáni všech oddílů VS se mohou zapojit do projektu „Staniční kniha VS“. Nároky kladené tímto projektem jsou: 5× za rok vyplnit elektronicky hlášení a odeslat na e-mailovou adresu stanicni.kniha@hkvs.cz. Zápis do Staniční knihy VS může pro danou Stanici vytvářet i jiná (kapitánem pověřená) osoba, než samotný kapitán oddílu.

Podle toho, jak budou přicházet hlášení o uplutých km, budou jednotlivým oddílům (zápisy do staniční knihy se týkají registrovaných oddílů VS) přidělována čísla stanic. Takže kdo první s oddílem vyrazí na vodu v roce 2015, bude stanice č.1, pokud jich bude k danému termínu více, rozhoduje, kdo má více uplutých km. Čím vyšší číslo stanice, tím pozdější vyplutí nebo připojení se k projektu. Samozřejmě, je možno k zápisům do Staniční knihy VS přistoupit až v průběhu roku, stačí pak vypsát upluté km za předchozí období.

Výsledky budou porovnávány a oznamovány pravděpodobně ve třech tabulkách. První bude „km upluté oddíly“, druhá bude „průměr km na člena“ a třetí bude „tabulka šampiónů“. Podrobné vysvětlení, jak vyplnit „hlášení“, je rovnou v hlášení. Stačí kliknout na rožek buňky a otevře se okno s vysvětlivkami.

Protože pro nás je důležitá plavba, je celá sezóna rozdělena na 5 plavebních období:

Předjaří (leden, únor)

Jaro (březen, duben, květen)

Léto (červen, červenec, srpen)

FOTO LUCIE KOLÁŘOVÁ – LŮČA

Podzim (září, říjen)

Post podzim (listopad, prosinec)

Protože v zimě se nepluje, nemáme zimu. Zima byla zrušena.

„Tabulka šampiónů“ bude zvláštní, individuální tabulka. Každá stanice pro dané období zapíše jednoho člena oddílu s nejvíce uplutými km od začátku sezóny, který bude reprezentovat tento oddíl v individuální tabulce, bude oddílovým šampiónem.

(Je úplně jedno, jestli se jedná o kapitána nebo posledního plavčíka!)

Je zřejmé, že zvláště v období předjaří a jaro bude členů oddílu se stejným počtem uplutých km více. Potom pro volbu oddílového šampióna zvolíte svá doplňková kritéria (nejlepší v oddílovém bodování, nejlepší docházka, atd.). Ale reprezentovat stanici bude vždy jenom jeden (s nejvíce uplutými km).

V předjaří nebo na srazu VS 2016 bude velké vyhodnocení plavební sezóny 2015. Proto jsou v hlášeníkách stanic některé sekundární údaje pro vyplnění, které budou sloužit pro toto vyhodnocení.

Efendi

Jarní sraz K+K klepe na dveře

Bliží se k nám jaro, které je neodmyslitelně spjaté se začátkem vodácké sezóny, ale také se srazem K+K. A my Vám o něm nyní přinášíme první informace.

Jako už poněkoli káté vás tedy vyzývám, abyste popadli diáře a čer-

venou tužku a pořádně vyznačili termín **17. – 19. 4. 2015**, kdy se sraz bude konat.

Organizace jarního srazu se tentokrát zhostil přístav Sedmička Pardubice, pořadatel letošního Navigamu. Přesné místo koná-

ní srazu Vám bude odtajněno na konci února spolu s informacemi o termínu přihlašování a termínu placení.

Už teď Vám však prozradíme, že v rámci blížícího se celorepublikového setkání vodních skautů Navigamus 2015 je plánována prohlídka přehrady Seč a kempu, kde se akce bude konat

Další informace budeme opět průběžně zveřejňovat na webu HKVS a na Facebooku.

Tak co, těšíte se? MY ANO!!! :)

Přípravný tým srazů VS

DŮLEŽITÉ INFORMACE!

DATUM KONÁNÍ: 17. – 19. 4. 2015

PŘIHLAŠOVÁNÍ: termín bude upřesněn do konce února

ÚČASTNICKÝ POPLATEK A PLACENÍ: 350 Kč při včasné zaplacení zálohy nebo 400 Kč na místě, záloha bude činit 200 Kč a jako vždy bude posílána na účet HKVS – přesné datum bude upřesněno do konce února.

FOTO MICHAL PASZTOR – MYŠÁK

FOTO LIBOR VYKOPAL – INKA

FOTO JANA KARAOVÁ – KULDA

SKARE 2015

Přihlašování na SkaRe již bylo spuštěno zde:

<https://docs.google.com/forms/d/1RuvsnxAdE9bF9a4altR9zJ-HxY4wpPOc6keTcvSB6Ybs/view-form>

Přihlašovat se můžete na www.skare.skauting.cz, nebo na [Facebooku](https://www.facebook.com/skare). Uzávěrka je **13. dubna 2015** ve 20:00 SEČ.

Skare 2015 se bude konat ve dnech 30. 4. – 3. 5. 2015 na základně 5. oddílu Velrybáři Česká Třebová, Jachtklub Svitavice, na levém břehu údolní nádrže Křetínka u Letovic.

Základna se nachází cca 50 m pod Country hotelem Svitavice. Auta a přívěsy zůstanou na parkovišti !!!

Adresa: Country hotel Svitavice, Lazinov 24, 679 62 Lazinov

Přihlašování do závodu – odevzdání přihlášky je možné do 8:45 hod 1. 5. 2015

Stravování bude kombinované. Snídaně a oběd budou jako studená strava podávaná do přepravek a večeret budeme v Country hotelu Svitavice.

Parkování aut a přívěsů je zajištěno na parkovišti u Country hotelu Svitavice.

Lodě budou uloženy přímo na břehu přehrady, na dohled od stánů.

Program – kromě rozjížděk Skautské Regaty a závodu o Modrou Stuhu HKVS bude doprovodný program. Ve čtvrtek 29. 4. dopoledne bude možné potrénovat a poté odpoledne bude probíhat Námořní bitva. V průběhu prodlouženého víkendu bude ve volném čase prostor pro hry, a také poznáte zajímavá místa v okolí přehrady. Nebude chybět ani táborový oheň a námořnický bál.

Novinkou Skare je předprogram, kdy na Křetínce, týden před SkaRe, bude probíhat výcvik v plachtě-

ní a kdo bude chtít, bude si moci s pomocí bratra Flinta a jeho nově vznikajícího Servis týmu opravit, okovat a oplachtit svoji loď, kterou pak můžete uskladnit do dalšího víkendu, kdy se koná Skare.

Lodní komise – sejde se Lodní komise, které se může zúčastnit po jednom účastníku z každého přístavu či střediska. Budeme probí-

rat možné úpravy pravidel na příští Skare.

Stránky SkaRe jsou plně funkční a najdete tam vše potřebné včetně přihlášek, programu, předprogramu, ceníku, novinek a dalších zajímavostí.

Olda – Oldřich Pešina
e-mail: olda.p@centrum.cz

Navigamus 2015: už se to blíží!

V momentě, kdy budete číst tyto řádky, už se přehoupneme do únoru a do začátku Navigamu bude zbývat pouze pár měsíců! Je tedy dobré zrekapitulovat si pár zásadních informací.

Rozhodně si přejeme, aby se Navigamus pod taktovkou pardubické Sedmičky a ostravské Eskadry zařadil k akcím, na které budete rádi vzpomínat, a proto jsme se do příprav vrhli po hlavě a jedeme ostošest!

Navigamus 2015 se bude konat na Sečské přehradě v Autokempu Seč Pláž. Společná prohlídka celého autokempu je plánována v rámci jarního srazu VS, který bude probíhat rovněž na Seči. Přehrada je dostatečně velká i na plachtění, takže pokud s sebou chcete přivést své oplachtěné krásky, nic Vám nebrání – na plachtění je dostatečný prostor.

Rovněž již znáte oficiálního masкота akce, opičku jménem Navi. S roztomilým stvořením, které se k nám dostalo až z Gibraltaru, se budete setkávat po celý rok a samozřejmě nebude chybět ani na samotném Navigamu.

Registrace probíhá již od prosince na oficiálním webu akce www.navigamus.cz, bližší informace naleznete taktéž na webu nebo v předchozích číslech Kapitánské pošty. Nezapomeňte, že od termínu přihlášení se odvíjí rovněž výše účastnického poplatku, proto s přihlášením určitě neotálejte. Při jakýchkoli problémech se neváhejte obrátit na e-mail registrace@navigamus.cz.

Spolu s registrací byl spuštěn předprogram. V tuto chvíli je přihlášeno již 40 posádek, které plní úkoly předprogramu. Malých úkolů je prozatím vyhlášeno šest – při jejich řešení se dozvíte mnoho zajímavostí ze života admirála Horatia Nelsona i z tehdejší doby. Zároveň je vyhlášen prv-

ní velký úkol. Informace o předprogramu naleznete opět na webu, při jakýchkoli problémech se neváhejte obrátit na e-mail predprogram@navigamus.cz.

Stále ještě probíhá registrace zájemců do PTP týmu – máte-li zájem být členy přípravného týmu Navigamu a pomáhat při jeho průběhu, není nic jednoduššího než vyplnit registrační formulář, který najdete spolu s dalšími informacemi opět na webu. Minimální věk člena PTP týmu je 16 let, dále požadujeme pouze ochotu přiložit ruku k dílu – za to nabízíme možnost podílet se na realizaci největšího setkání vodních skautů v ČR, zastávání mnoha zajímavých

pozic a s tím spojených činností a hlavně také spoustu zábavy!

Rozhodně také doporučujeme koukat se do všech dílů Kapitánské pošty, které do Navigamu vyjdou – pravidelně se zde objevují dobové Cýs. Královské poštovské nowiny a Přednavigamovská sága o Nelsonovi a jeho protivících – obojí Vám může velice pomoci při plnění předprogramu a také na samotném Navigamu.

Další informace se budou průběžně objevovat v Kapitánské poště a samozřejmě taky na webu Navigamu. NAVIděnou na Seči!

Koblížek

TERMÍNY REGISTRACE A ÚČASTNICKÉ POPLATKY:

Do 28. 2. 2015 – 850 Kč/osoba

Do 30. 4. 2015 – 900 Kč/osoba

Do 25. 5. 2015 – 1000 Kč/osoba

Podmínky pro PTP: registrace je možná do 25. 5. 2015, základní účastnický poplatek činí 850 Kč/osoba (v případě plné účasti bude vráceno 650 Kč)

POPLUJEME??

kresba a text: Sedmička Pardubice

PŘÍSTAVY SEDMIČKA A ESKADRA VÁS ZVOU NA NAVIGAMUS 2015, 4. AŽ 7. ČERVNA NA PŘEHRADĚ SEČ
VÍCE INFORMACÍ A PŘIHLÁŠKY NA WWW.NAVIGAMUS.CZ.

DĚSNÝ KONEC KRÁLE FRANCOUZSKÉHO

Od svých přátel z Paříže kradmo dozvídáme se, že měšťanstvo tamní svého krále Bohem darovaného Ludvíka Šestnáctého netoliko řádně poslouchati odmítlo, ba posléze jemu i manželce jeho Marii Ludvice hlavu novým přístrojem gilotina setlo.

LSTIVÁ VRAŽEDKYNĚ

Bývalá klášterní chovanka Šarlota Kordajová o letošním červenci navštívila byt pařížského lékaře a poslance Jana-Pavla Marata a pod lichou záminkou vnikla do jeho do koupelny. Tam bezbranného muže očekávajícího od Šarloty něco zcela jiného, prudce bodla do oblasti hrudníku kuchyňským nožem. Pan doktor zesnul ihned, Šarlota za čtyři dny na popravišti.

IMIGRAČNÍ POLITIKA

Cýs. Kr. dvorská kancelář navrhla našemu panovníkovi, by uprchlíkům ze zdivočelé Francie možnost ubydlení poskytl. Jeho Veličenstvo milostivě svolilo, takže na někoho čeká Sychrov, na někoho Špilberk.

ROZHODNÉ ROZHODNUTÍ

Když byla francouzská soldateska s jakousi marseillskou odrhovačkou na rtech napadla Valonsko, poslal loni teprve korunovaný nejmilostivější král český, uherský a říšský František řádné své vojsko, by knížectví Lutych poznovu obsadilo řkouce, že napříště žádný žabožrout na říšské území mocí vstoupiti nesmí.

CHÁTRY BEZUZNÉ ŘÁDĚNÍ

Ve Frankrajchu prohlásili členové Klubu svatého Jakuba své choromyslné názory za nadřazené Boží moudrosti, sami sebe v čelo nejspodnější lůzy postavili a tisíce lidí katovi do rukou vydali. Tak vezdejší oudolí slzavý opustiti musel leckterý baron, byť pouze chudé vísky držitel, prostý penězoměnec, obecní tajemník, ba i jen trochu bohatší mýdlovar či hokyně.

BOŽÍ MLEJNY MELOU

S tisíci nevinnými nebožáky francouzskými usmrce- no bylo i několik persón trestu zasluhujících. O svou falešnou hlavu přišel i bratranec popraveného krále, jenž pro jeho odsouzení sám zvedl ruku jsa roztrpčen dávnou prohrou o kuličky (fr. pétanque). Krále předchozího byvší maitressa madame du Barry také přišla v tyto hrozné dny o hlavu i dobře vedený veřejný dům.

POHŘEB PODMARŠÁLKA

Ve festunku Josefov zemřel jeho velitel Jan Tobiáš svobodný pán Seeger von Dürrenberg, nositel rytířského kříže Vojenského řádu Marie Terezie. Vdova jeho paní Anna Karolina, roz. Radocká z Radoče, s dojetím přihlížela pohřebnímu průvodu a patnácti ranám dělovým vypáleným bez ohledu na v době válečné prachu potřebnost.

Přednavigamovská sága – Hrdina Nelson a historické okénko (2. díl)

V minulém díle Přednavigamovské ságy jsme opustili Horatia Nelsona ve chvíli, kdy se po neúspěšné kandidatuře do poslanecké sněmovny definitivně vzdal jakýchkoli politických ambicí a jeho budoucnost byla velmi nejistá – nezaměstnaný admirál zůstal na pevnině a vyhlídky na přidělení lodi nebo další plavbu byly v neohlednu. Zároveň se seznámíme se ženou, která uchvátila Nelsonovo srdce natolik, že s ní vstoupil ve svazek manželský.

V tomto díle si nepředstavíme žádného z Nelsonových protivníků, ale nahlédneme do otevřeného historického okénka, abychom se blíže podívali na to, jak vlastně vypadal život prostých námořníků v 18. století, kdy Nelson žil.

Přednavigamovskou ságu doplněnou o další obrázky, schémata apod. a Královské a Císařské noviny naleznete také na webových stránkách Navigamu v záložce Dobové dokumenty.

HORATIO: VICEADMIRÁL NA MOŘÍ!

V březnu 1784 byl Nelson jmenován velitelem lodi *Boreas* a ihned odplul do Západní Indie k severním Závětrným ostrovům, jež měl za úkol ochraňovat, stejně jako britské obchodní lodě přijíždějící do zdejších přístavů. Velitel místního stanoviště byl sir Hughes, sobecký a bezcharakterní muž, který profitoval z kvetoucího černého trhu a korupce. Tímto jednáním porušoval tzv. Navigační akta, zákony, které zakazovaly všem ostatním zemím námořní obchod s britskými koloniemi (pouze britské lodě s britskými námořníky mohly obchodovat v místních přístavech, což zajišťovalo Británii peníze do královské pokladnice).

Zásadový a čestný Nelson toto chování nedokázal přenést přes

srdce a o všem, co se na ostrovech dělo, poslal do Londýna podrobnou zprávu. Na základě této zprávy, důkazů a svědectví, které Nelson Admiraltě poskytl, byla jeho stížnost uznána. Tímto jednáním získal mimo sira Hughese mnoho dalších vysoce postavených a vážených nepřátel, neměl ale čas se jimi zabývat, poněvadž se právě ženil.

Na Závětrných ostrovech se konečně šťastně zamiloval do Francis Herbertové Nisbetové, mladé vdovy se synem Josiahem. Svatba se konala v březnu 1787, nevěstu dovedl k oltáři sám princ William Henry, Nelsonův dlouholetý přítel. Ačkoli se všeobecně traduje, že než láska vedl oba snoubence k oltáři spíše rozum, z dochované korespondence mezi Fanny (jak ji Nelson oslovoval) a Horatiem je však cítit vzájemná náklonnost, kterou ke své snoubence zamilovaný admirál choval. Po svatbě se novomanželé vrátili zpět do Anglie a Nelson se opět ocitl bez práce – vzpurnost, kterou prokázal během mise na Závětrných ostrovech, vedla Admiraltu k přesvědčení, že bude lepší, když Nelsona postaví mimo aktivní službu.

Následujících pět let nebylo pro Nelsona vůbec jednoduchých. Ne-

FANNY NELSON

přátelům, které získal, se podařilo zdiskreditovat jeho jméno a vsadit do vězení všechny, kteří Nelsonovi pomáhali při získávání důkazů o porušování Navigačních akt, měl opět poloviční žold a musel se s manželkou, jejíž zdravotní stav byl velmi špatný, přestěhovat na rodnou faru, aby měli střechu nad hlavou.

Až rok 1793 přinesl dlouho očekávanou změnu. Události v revoluční Francii (Velká francouzská revoluce) donutily Anglii k činům a mezi oběma zeměmi byl vyhlášen válečný stav. Díky tomu byl Nelson konečně povolán do aktivní služby a jmenován velitelem řadové lodi *Agamemnon*. Spolu s adoptivním synem Josiahem se nalodil na řadovou loď, která se na dlouhou

AGAMEMNON V BOJI

dobu stala jeho domovem, a vyrazil ke Středozemnímu moři, kde se měl *Agamemnon* připojit k blokádě francouzského přístavu Toulon. Je dobré dodat, že jeho cesta vedla přes španělský přístav Cádiz, kde měl Nelson možnost prohlédnout si španělské námořní síly, lodě i vojáky, což se mu velice osvědčilo, když Španělsko stanulo po boku nepřátel Anglie.

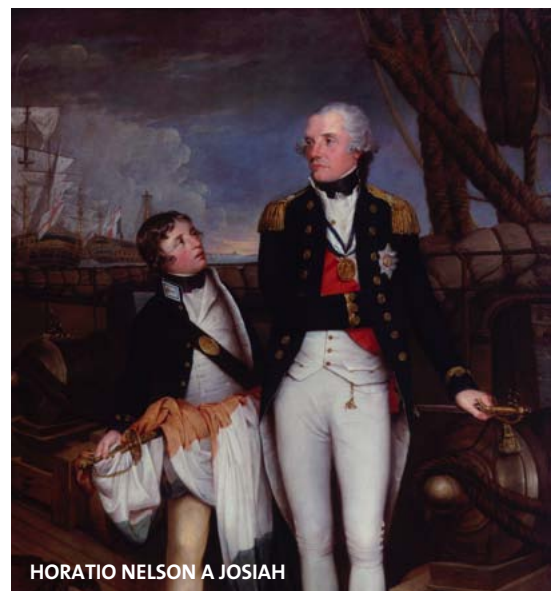
Po obsazení Toulonu byl následně Nelson vyslán do Neapole, kde měl zajistit pomoc neapolského vojska pro udržení dobytého přístavu. Místním královským párem i obyvateli Neapole, kteří se obávali francouzské intervence, byl nadšeně přivítán jako hrdina a byla mu přislíbeno spojenectví. Mimo jiné se také seznámil s britským vyslancem Williamem Hamiltonem a jeho ženou lady Emmou Hamiltonovou. Nelson byl ve svém živlu – plavil se po moři, plnil nejrůznější rozkazy a úkoly a účastnil se mnohých, převážně vítězných bitev. Ale i k admirálovi se občas štěstí otočilo zády – v bitvě u Calvi Nelsona do obličeje zasáhla střela a přišel o pravé oko.

V roce 1796 se dřívější anglický spojenec Španělsko obrátil proti

Británii. Nelson v té době spadl pod velení admirála Johna Jervise a na lodi *Captain* se ze Středozemního moře přesunul do atlantských vod omývajících jih Evropy. O rok později se jeho jméno poprvé stalo pojmem, a to když prokázal svou nesmírnou statečnost a bystrý úsudek v bitvě u mysu Sv. Vincenta na jihu Portugalska, kde se Angličané střetli se španělskou flotilou.

Španělé měli značnou převahu a jejich lodě byly rozděleny do dvou skupin vedených admirály Josém de Cordóbou a Bonaventurou Morenou. Jervis se snažil tyto skupiny oslabit tím, že vplul mezi ně a přeřezal jejich formaci. Následně je chtěl zničit postupně, protože Morenova skupina by se nejprve musela obrátit a plout zpět proti větru, aby mohla zaútočit. Tím by ztratila drahocenný čas, během něhož chtěl Jervis zničit skupinu pod velením Cordóby. To se však nepodařilo, proto dal Jervis povel k otočení lodí a chtěl napadnout Španěly zezadu. V této chvíli nastoupil do hry Nelson, který rychle a správně odhadl, že kdyby Španělé otočili své lodě také, dostalo by se Jervisovo křídlo přímo mezi obě španělské skupiny, což by vedlo k jeho definitivní porážce. Porušil tedy Jervisovy rozkazy, vybočil s dalšími dvěma loděmi ostře z linie a přeřezal uskupení Španělů, čímž mohl Jervis dokončit svůj manévra a zaútočit.

Samotné tři anglické lodě tak stály přímo proti čelu španělské sestavy, v němž plula *Santisima Trinidad*, španělská vlajková loď se 130 děly na palubě a největší loď té doby. Salva z jejich děl značně poškodila Nelsonovu *Captain* a učinila ji neschopnou dalšího pronásledování. Nelson se tedy rozhodl napadnout kolem plující španělskou *San Nicolas*, pomocí háků se jeho posádka dostala na palubu a loď zcela ovládla. Přímo odtud se pak povedlo stejným zahákováním obsadit další loď *San José*.

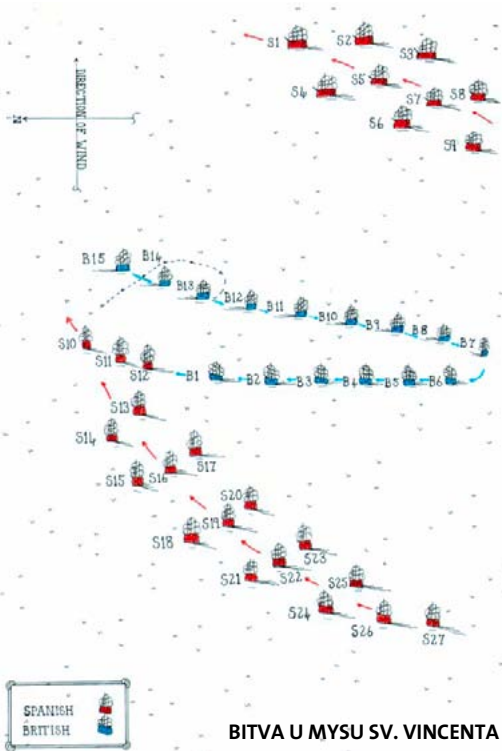
HORATIO NELSON A JOSIAH

NELSON NA PALUBĚ LODI SAN JOSÉ

Tento manévra dostal na Horatiovu počest název Nelsonův můstek.

Britové zvítězili, zajali španělského kontraadmirála, zmocnili se čtyř nepřátelských řadových lodí a zbytek zahnal na útěk. Admirál John Jervis se stal lordem a nadále si nechával říkat St Vincent, Nelson byl vyznamenán rytířským křížem bathského řádu, povýšen do rytířského stavu a získal hodnost kontraadmirála. Se Španěly se Nelson setkal znovu o dva roky později v bitvě u ostrova Tenerife, zde ale byla jeho operace neúspěšná. Britové byli poraženi a zásah z kartáčového lemu připravil Nelsona o ruku – zachránil jej nevlastní syn Josiah, když zraněného Horatia odvedl zpět do člunu. Nelsona se na delší dobu zmocnila hluboká deprese – prohrál bitvu a jeho zranění také ohrožovalo jeho další působení v námořnictvu...

BITVA U MYSU SV. VINCENTA

LODĚNICE V PLYMOUTHU - 18. STOLETÍ

HISTORICKÉ OKÉNKO: TĚŽKÝ ÚDĚL NÁMOŘNÍKŮV...

Služba na moři nikdy nebyla žádný med a život námořníků v 18. století byl velice náročný. Tehdy měly lodě výhradně dřevěné trupy a pluly pouze pod plachtami – i přesto brázdily moře a oceány a každou nově objevenou zemi jejich kapitáni prohlásili za území Jeho Veličenstva krále Velké Británie.

Stavba jakékoli lodi byla dlouhodobou a nákladnou záležitostí. Velké lodě se běžně stavěly 5–7 let a využívalo se pouze to nejvyšší kvalitnější dubové dřevo dovážené z Ameriky, Pobaltí nebo z Ruska. V loděnicích byly zaměstnány až tři tisíce lidí, před nepřátelskými útoky byly chráněny speciálními jednotkami námořní pěchoty.

PRESS GANG

Během válek s Francií, Španělskem a vlastními koloniemi v 18. století se zvyšovaly požadavky na anglické loďstvo – jen do roku 1802 stoupl počet námořníků na 129 tisíc mužů. Většinou se jednalo o muže, kteří už byli nějak spojeni s mořem (námořníci z obchodních lodí, rybáři, lodníci z říční plavby atd.), další rekruty násilím verbovaly speciální oddíly zvané „press-gangy“, jimž vždy velel důstojník hodnosti poručíka, kterému se přezdívalo „žlutý admirál“. Tyto oddíly chytaly na ulicích, v hospodách a jiných veřejných místech každého, kdo se svým vzezřením hodil pro službu na moři, dopravili je co nejrychleji na pomocnou loď, kde je prohlédl lodní lékař, a pak hned na válečnou loď.

Muži, kteří se takto dostali na palubu, byli označováni jako „darebáci“, což se vztahovalo k jejich stálým pokusům dezertovat, kdykoli se naskytla příležitost – chycení takového dezertéra pak bylo prakticky nemožné. Mnohem více než ze střetnutí s nepřítelem měli rekruti strach z útrap vojenského života, špatné stravy a hygienických podmínek, epidemií (např. kurděje, tyfus nebo žlutá zimnice) a tuhé disciplíny – i to bylo příčinou častých dezercí a hromadných vzpour.

Námořník, který dobrovolně či

z donucení nastoupil na palubu, dostal přiděleno malé místo v prostoru mezi dvěma děly ohraničeném závěsy – zde se vměstnalo sedm až deset mužů. Byla zde také lavice a prkno zavěšené ze stropu, které sloužilo jako stůl. Své jídlo ukládali do společného cínového hrnce a v konvi zvané „monkey“ měli uschován grog. Každý námořník měl dvě závěsná lůžka (hamačky) – jeden vždy větral nebo pral a na druhém spal, k čemuž měl vyhrazen prostor široký 35 cm. Nedostatek volného místa byl kompenzován střídavými službami, kdy polovina námořníků vždy pracovala a plnila své povinnosti a druhá spala.

Vždy za svítání byli námořníci probuzeni bocmanovou píšťalou a nastoupili k rannímu úklidu – paluba a stěny se drhly obyčejnými kameny (říkalo se jim „svaté kameny“, protože tvarem připomínaly jedinou knihu, kterou námořníci znali, a to bibli), leštila se děla, větrala a prala lůžka, cvičilo se ovládání plachet a střelba z děla. Každou neděli navíc sloužil lodní kněz mši. Měsíčně dostávali plat ve výši 19–25 šilinků (1 libra = 20 šilinků), přičemž část se vždy odváděla lodnímu lékaři, duchovnímu, greenwichskému špitálu a tzv. fondu blahobytu.

Strava byla na lodích obzvláště komplikovaná. Vydávala-li se loď

ŽIVOT NA LODI

na dlouhou plavbu, nakládal se na palubu živý dobytek, kozy, prasata a drůbež sloužící jako zdroj čerstvého masa. Po čase se však tento zdroj vyčerpál a námořníci museli jíst sušené vepřové a hovězí maso, které bylo šlachovité, vyschlé a tvrdé. Často si z něj vyřezávali různé figurky a nádoby.

Obyčejně námořníci snídali tzv. skotskou kávu, což byly sušené a opražené kousky chleba vařené v oslazené vodě. Prokletím byly suchary, které byly součástí každodenní stravy. Často se v nich však množil různý hmyz a červi, proto je námořníci vždycky konzumova-

li za tmy, aby neviděli, jak vlastně vypadají. Každý večer se námořník mohl těšit na svou pintu grogu, který se připravoval smíšením jednoho dílu rumu a tří dílů vody ochucených kyselinou citronovou a cukrem. Když byl tento poměr šizen kuchařem, námořníci to odhalili a bouřlivě protestovali. Grog měl na lodi větší cenu než peníze, často s ním námořníci spláceli vzájemné dluhy.

Pro zachování poslušnosti na lodi se používaly velmi kruté prostředky, které stanovil disciplinární kodex. Trestalo se za nejrušnější přečiny. Nejmírnějším trestem byl výprask devíticásou kočkou, těžším trestem bylo protahování pod kýlem, kdy provinilce uvázali na provaz, spustili přes palubu a napůl udušeného jej vytáhli na druhém boku. Otevřená neposlušnost byla klasifikována vždy jako vzpoura, kterou vyřešil vojenský soud stejným rozsudkem – oběšením na ráhně.

Oproti řadovým námořníkům byl život každého důstojníka (byť i toho nejnižšího) mnohem snazší.

Měli vlastní kajuty, které ač byly malé, poskytovaly určité soukromí. Stravovali se v komfortní jídelně, u stolu nechyběly vybrané pokrmy, kvalitní víno a koňak, každý měl svého sluhu.

Kapitán jídal ve své prostorné a honosné kajutě na zádi, často si pozval některého z důstojníků nebo – pokud byla loď zakotvena v přístavu – nějakého vzácného hosta, představitele místní honorace nebo anglické diplomaty. Tyto zábavy však musel platit kapitán z vlastní kapsy, a ačkoliv zdaleka ne každý mohl takto vydávat spousty peněz, všichni kapitáni se o to alespoň snažili.

Pokračování příště... :-)

Sepsala Koblížek

Přístav Eskadra Ostrava

VÝPRASK DEVÍTICÁSOU KOČKOU

„Nezapomeňte si vzít pruhované tričko!“ vzkazuje účastníkům Navigamu členka přípravného týmu Koblížek v rozhovoru pro Kapitánskou poštu

Nejočekávanější akcí českých vodních skautů je pro letošní rok bezesporu Navigamus. Na začátku června se stovky vodních skautů opět sjedou k Sečské přehradě, aby společně prožili několik dní plných her, zábavy a setkávání. Jak aktuálně probíhají přípravy na tuto akci a co řeší přípravné týmy? Kdo se na letošním Navigamu podílí? A kdo je vlastně Koblížek? Dočtete se v našem rozhovoru!

Milá Koblížku, jsem rád, že jsi souhlasila s naším rozhovorem. Vzhledem k tvému podílu na přípravách blížícího se Navigamu budeme hovořit především o něm. Můžeš proto, prosím, nejprve přiblížit, jak konkrétně se právě ty na přípravách Navigamu podílíš?

Moje působení v rámci příprav je dost různorodé – primárně jsem členkou ostravského programového týmu, hlavně mám na starosti předprogram a kulturní vložky na Navigamu, píšu „Přednavigamovskou“ ságu a spolupracuji s Vezírem při vydávání Cýs. Královských Poštowských Nowin. Také funguji jako „rychlá spojka“ mezi pardubickým a ostravským týmem a autorem všemožných textů na webu a v Kapitánské poště.

Jak přípravy Navigamu aktuálně probíhají, co se nyní řeší?

Ačkoliv jsme na začátku měli trochu skluz, zdárně jsme jej dohnali. Zásadní věci týkající se zázemí a organizace jsou vyřešené a pracuje se na jejich realizaci, doladují se detaily. Totéž platí pro přípravu programové části.

Připomeneš, prosím, jaké je vlastně hlavní téma letošního Navigamu?

Letos se vydáme zpět do 18. století a prožijeme čtyři významné bitvy, v nichž figuroval britský viceadmirál Horatio Nelson.

Kdybys měla neznalým čtenářům stručně přiblížit připravovaný program, jak bude zhruba vypadat programová kostra? Bude se něčím zásadně lišit od plzeňského Navigamu?

Jak už jsem říkala, účastníci Navigamu zažijí čtyři Nelsonovy bitvy, a to bitvu u mysu sv. Vincenta, bitvu u Abukíru, bitvu u Kodaně a samozřejmě tu nejdůležitější u Trafalgaru. Na podrobnosti si samozřejmě budete muset ještě chvíli počkat, prozradím ale, že bude více společného programu. Naopak třeba hry ve městě, jakou připravili minule plzeňští, se tentokrát nedočkáte. Zachováváme již tradiční aktivity oddílů, benátskou noc a čtvrteční večerní, řekněme společensky laděný program. Na přání účastníků a taky podle historických faktů jsme program vymýšleli tak, aby probíhal převážně na vodě.

FOTO LUCIE KOLÁŘOVÁ – LŮČA

Probíhá už i nějaký předprogram?

Předprogram byl spuštěn již na začátku prosince – přihlášení a úkoly jsou na webu Navigamu, momentálně je přihlášených už čtyřicet posádek. Plněním malých úkolů se dozvíte zajímavosti z Nelsonova života a tehdejší doby, těšit se můžete i na velké úkoly. V tuto chvíli je již vyhlášen první z nich.

FOTO ARCHIV KOBLÍŽKA

Kdo další kromě tebe se na přípravách Navigamu podílí – jak na programu, tak na zázemí?

Celé zázemí má na starost pardubický tým ve složení Sam, Dattel, Rákos, Sumec, Džin, Džina, Ria, Medůza, Mauglí a mnozí další. Program realizuje ostravský tým pod vedením Knara, mimo mě jsou jeho členy ještě Liška, Škvrně, Šipka a opavští Dalis, Hurikán a Hogan.

Co by účastníci Navigamu neměli zapomenout?

Hlavně dobrou náladu, chuť do soutěžení a pruhované tričko ;-)
Přibude ještě pár drobností, ale vše se dozvíte v pravý čas – stačí sledovat webové stránky a číst Kapitánskou poštu.

Chystáte pro účastníky i nějaká překvapení?

Spoustu, a jestli chcete vědět jaká, tak přijedte na Navigamus!!

Z čeho máte zatím největší obavy?

Za organizační tým asi z toho, že se „vyvrbí“ na poslední chvíli nějaká věc, se kterou nebylo počítáno, a místo relativního klidu se nebude stíhat. Pevně ale věříme, že se to nestane, a také pro to uděláme maximum. Za programový tým – těžko říct. Asi z toho, že nevyjde počasí...

FOTO MARTINA ADAMOVÁ – SEPKA

A na co se naopak nejvíc těšíte – a pochopitelně nemyslím tu chvíli, kdy bude vše za vámi.

Těšíme se na celou akci jako takovou a na její jedinečnou nezapomenutelnou atmosféru (a pochopitelně i na tu chvíli, kdy to bude vše za námi :)). Sama za sebe se pak těším hlavně na vydávání novin, realizaci kulturních vložek před programem a na bitvu u Trafalgaru.

Co ve skautu krom příprav Navigamu vlastně ještě děláš?

Působím v přístavu Eskadra Ostrava jako palubní důstojník 12. dívčího vodního oddílu. Donedávna jsem vedla žabky, momentálně se podílím spíše na organizaci přístavních a jiných akcí, například srazů kapitánů. Taky plánuju akce pro rovery, ale k jejich uskutečnění jsem se zatím bohužel ještě nedostala – věřím ale, že moje chvíle přijde! A mimoto všechno jsem už také celkem pravidelným přispěvatelem Kapitánské pošty – hlavně svými články o srazech kapitánů a nadcházejícím Navigamu, ale občas píšu i o jiných akcích.

Baví tě víc vést děti v oddíle nebo spíš připravovat akce jako je sraz kapitánů nebo Navigamus?

Řekla bych, že obojí asi stejně. Vést děti mě rozhodně velice bavilo a doufám, že se k tomu někdy vrátím – vyžaduje to však dostatek času, který mi momentálně bohužel chybí. Příprava srazů nebo Navigamu je pro mě velká výzva a nevyčerpatelný zdroj nových zkušeností – velice mě těší, že můžu být u zrodu takovýchto akcí, tím spíš

FOTO MICHAL PÁSZTOR – MYŠÁK

když jsou úspěšné a účastníci jsou spokojeni. Co se týče samotného Navigamu, tak jeho přípravy si zatím vážně užívám a doufám, že mi elán vydrží až do jeho začátku.

A co tvoje studium – určitě neprozradím žádné tajemství, když řeknu, že ač jsi z Ostravy, studuješ v Pardubicích. Čemu se tam věnuješ?

Studuji na Chemicko-technologické fakultě Univerzity Pardubice obor bioanalytik – prakticky se jedná o práci v jakékoli zdravotnické a výzkumné laboratoři od mikrobiologie až po genetiku. Momentálně se hlavně věnuji projektu své diplomové práce – ve stručnosti: nutím bakterie, aby produkovaly určité bílkoviny – samozřejmě bez použití násilí ;-)

Kdybys měla říct jednou větou, proč jsi vodní skautkou, co bys řekla?

A čím lepším člověk může být, než být vodním skautem? :)

Na jakou vodu jezdíš nejraději a jaká vodácká akce tě v uplynulé sezóně nejvíc nadchla?

Jako každý správný vodák mám nejraději sjíždění řek – mou srdcovou záležitostí byla, je a navždy bude řeka Moravice. Také ráda plachtím, i když v tom nejsem ještě úplně zběhlá, ale snažím se. Nesmírně jsem si užila putovní tábor na Berounce a SKARE na Seči, velice se mi líbily také Tři jezy, ačkoliv mě trochu mrzelo, že jsem se nakonec nemohla účastnit jako závodník.

Jak bys sama sebe charakterizovala třemi slovy?

Stačí mi dvě: Prostě já :-D

Chceš na závěr něco vzkázat našim čtenářům?

Uvidíme se na Navigamu a neberu jako odpověď!

Díky za rozhovor!

S Koblížkem rozmlouval Pavlík

FOTO ARCHIV KOBLÍŽKA

FOTO KLÁRA ABENDROTHOVÁ

Simona Zatloukalová – Koblížek

Studentka oboru „bioanalytik“ FCHT na Univerzitě Pardubice, dříve obor zdravotní laborant na Lékařské fakultě Ostravské univerzity. V Junáku působí jako jedna z vedoucích ve 12. dívčím oddíle přístavu Eskadra Ostrava, kde donedávna vedla žabičky, dnes spíše pomáhá s fungováním přístavu a organizací různých akcí. Členka organizačního týmu srazů kapitánů (propagace) a nadcházejícího Navigamu. Mezi její koníčky patří pochopitelně skauting a vodní sporty, ale také četba, tvůrčí psaní, akvaristika, hudba a zpěv, ruční práce, divadlo, historie a posezení u kvalitního čaje.

Námořní akademie 2014 očima kadeta

Pohorky klopýtají o asfaltovou silnici nekonečně stoupající na vrchol, tenký proud potu stéká mezi lopatkami, nedostává se vám kyslíku, vaše plíce začínají protestovat, svaly se napínají a vzápětí tuhnou dlouhodobou námahou, píchá vás v boku, uši se snaží přivyknout všem novým zvukům, brní vás konečky prstů a máte pocit, že se vám každou chvíli rozskočí hlava a v neposlední řadě začíná převládat pocit, že dříve nebo později dostanete při tomto tempu zápal plic.

Na druhou stranu mozek, ten je ve střehu, dalo by se říct, že je možné pouhým lidským uchem zaslechnout, jak se z neuronu na neuron přenáší neuvěřitelnou rychlostí částice, které celé tělo ženou vpřed. Nemá ani ten nejmenší smysl přít se o to, jestli povědomý zvuk buchbuch-buchbuch je zvuk vašeho adrenalinem poháněného srdce. Adrenalinem a samozřejmě důstojníky. Ještě zrychlujeme. Nohy se přestávají dotýkat země.

Být tam je čest, být tam skautem je čest ještě větší, a být tam skau-

FOTO ARCHIV NÁMOŘNÍ AKADEMIE

tem se svými přáteli – to je pocit, který nejde popsat. To jednoduše musíte zažít.

Děkuji. Děkuji za to, že jsem byla vybrána na palubu lodi Walrus. Děkuji, že jste vybrali dalších 23 skautů, na které nikdy nezapomenu. Především děkuji, že jsme všichni přežili ve zdraví a že se za celou dobu SNAD nikdo necítil nemocen. Děkuji, že jste mě

naučili být zodpovědnější, rychlejší, sebevědomější, lepší. Děkuji za obrovské množství informací, které jsem měla možnost načerpat. Děkuji, za to, že jste mi ukázali den, který nemusí mít jen 24 hodin – a i když jich má jen 24, dá se do nich vtěsnat tolik krásných okamžiků strachu, touhy, odvahy, přátelství, štěstí a radosti, že je to až neuvěřitelné.

Neuvěřitelné. To je to slovo, které námořní akademii vystihuje snad nejlépe. Od té doby, co se pro tebe neuvěřitelné stane uvěřitelným, si můžeš být jist, že jsi právoplatným kadetem na školní lodi.

Děkuji tedy za neuvěřitelnost, která je pro mne teď už uvěřitelná, sice těžko, ale ano – věřím.

„Jednou skautem – navždy skautem.“ (A.B.Svojsík)

Jednou kadetem – navždy kadetem.

Tereza Stachová (Čiko)
5. přístav vodních skautů Praha

FOTO ARCHIV NÁMOŘNÍ AKADEMIE

Lodní tesař 2015

...i ty můžeš mít opravdu vlastní loď

Chceš si opravit loď, nebo postavit zcela novou? Oplachtit pramici a nebo i kánoi? Naučit se práci se dřevem, laminátem či plastem? Pak právě pro Tebe je určen tento výběrový kurz.

Druhý ročník kurzu se bude konat na stejném místě, tj. na Sečské základně, poslední srpnový týden 2015. Máme pro vás tři tématické celky:

1. Hlavním nosným programem bude opět stavba dřevěné lodi metodou sešij a slep. V nabídce jsou tentokrát tři lodě: [Hand Troler „Brightsides“](#); [Shelback dinghy 11](#); [Oonagh 11,2](#)
2. V případě zájmu ukážeme nebo pomůžeme oplachtit naši P550ku, či jinou pramičku.
3. Pomůžeme Vám zachránit Vaši loď, nejlépe starou kánoi.

Jako přidružený program bychom chtěli pozvat odborníka na **opravy a přestavby plastových lodí**.

A úplně samostatnou kapitolou je nabídka: „Přivezte to, co jste loni započali a pojďte to u nás dokončit.“

Pokud nám bude přát počasí více než loni, rádi bychom v rámci kurzu uspořádali **závod oplachtěných kánoí, nebo plachetní hru na**

vodě, tj. aktivity, u kterých si nejlépe ukážeme, **jak správně plachtit**.

Samozřejmě budou součástí kurzu i teoretické přednášky a debaty, které se loni provozovaly hlavně při a po jídle a po večerech poněkud volněji formou, ale bez ztráty odbornosti. Tak jako loni, je náš kurz otevřen i pro neskautskou veřejnost a rodinné příslušníky. Nevím, zda je technicky možné překonat loňskou gurmánskou orgii, proto se těšíme na to, že „jen“ udržíme laťku stravování z prvního ročníku.

Tak neváhejte a přihlašte se, kdo chcete proniknout do tajů stavby a úpravy vlastní lodi. Po zkušenostech z minulého ročníku více omezíme počet účastníků, abychom se Vám mohli opravdu plně věnovat.

TERMÍN: So 22. – So 29. srpen 2015

PŘIHLAŠOVÁNÍ: do 2. 3. přes [webový formulář](#), nebo do naplnění kapacity 10 osob

ZÁKLADNÍ CENA: 2 000 Kč

MÍSTO: Seč, Základna pardubické Sedmičky

KONTAKT: Hvězdář – tel. 603 965 184, hospodar@hkvs.cz

POŘADATEL: Junák, Kapitanát vodních skautů

CENA SE VŠEMI DETAILS:

Cena zahrnuje základní materiál, nářadí, vzdělávací materiály, ubytování a skromnou stravu po celou dobu kurzu. Pro neregistrované skauty je cena 2 500 Kč. V této ceně kurzu nejsou zahrnuty další náklady vztahující se na materiál a výkresy nutné jen pro tvoji vlastní loď – výše navržené lodě vyjdou na cca tři až šest tisíc, u rekonstrukcí a přestaveb záleží na plánu prací. Celkové kurzovné bude určeno přesně podle vašich požadavků. Máš-li o kurz opravdu zájem a jen cena ti nedovolí účastnit se, napiš Hvězdářovi – zkusíme něco vymyslet.

Otevíráme se rodinnému skautingu – nemusíš přijet sám a své milé nechat doma. Místa pro návštěvy bude dost a kolem Seče je krásně. Za doprovod budeme vybírat 1600 Kč (tj. 200 Kč/den).

Duchovně-ekologická výchova v oddíle

Vždy jsem byl fascinován přírodou kolem nás. Všechno v mém okolí jsem skoro pořád bedlivě pozoroval. Chytil jsem žáby, natáhoval jim nožičky a stíral z nich sliz. Měl jsem svou vlastní sklenici, kde jsem choval žížaly – nejen pro mé „vědecké účely“, ale i pro dědu jako návnadu na jeho rybářský prut. Se sestrou a sestřenicí jsme pitvali ryby a učili se rozpoznávat jednotlivé orgány. Stejně tak jsem nemohl chybět u žádné zabijačky, u žádného vyvrhování zvířat a vůbec jsem dělal všechny ty „nechuťárny“, které dělá každé dítě vyrůstající na vesnici. A tak se zrodila má láska k přírodě.

Vždy jsem byl fascinován všemi pohádkami, bájemi a legendami, které se mezi lidmi vypráví. Téměř v tom samém okamžiku, kdy jsem se naučil plynule číst, jsem objevil v babiččině knihovně výtisk knihy N. A. Kuna Starořecké báje, jedním dechem jsem ji přečetl a vrhl se na další knihy plné příběhů. Dostal jsem správný vítr do plachet, a tak jsem plul jak o závod: Germánské báje. Keltské báje. Slovanské báje. Pověsti z asijských zemí. Bhagavadghita. Bible. Zamíloval jsem si filosofii a otázky po smyslu bytí. A tak se zrodila má láska k věcem, které jsou větší než my a jimž tak úplně nerozumíme.

Tyto dvě vášně se u mě propojily a napadlo mě je spojit i v rámci výchovy mých vlčat – zrodil se koncept duchovně-ekologické výchovy. Ekologie, touha po objevování a láska k přírodě, to všechno přece povznáší lidského ducha. A pokud si člověk pěstuje svůj duchovní život, pokud se snaží být pokorný, laskavý a dělat dobré skutky, tak to přece vzbuzuje v člověku lásku k jeho okolí, a tudíž i k přírodě.

V tomto okamžiku mi můžete oponovat, že obojí v našich oddílech provádíme přece už od samotného počátku skautingu. A já

FOTO LUKÁŠ BAUER – GULÁŠ

s vámi souhlasím. Vždyť sám B.P. se inspiroval ledasčím u přírodních národů Afriky. Jde mi jen o to, abychom to, co děláme, dělali vědomě a s jasným cílem. Abychom přírodu vědomě používali pro posun nás a našich svěrenců na cestě k nejvyšší pravdě a lásce a abychom naopak nejvyšší pravdu a lásku vnímali i v přírodě kolem nás.

Vždyť v současnosti si uvědomujeme, že náš vztah k přírodě není ideální. Mnohé ekologické problémy nás v tom mohou jen utvrdit. Pojdme tedy hledat příčiny. Na tomto místě bych rád odcitoval Davida Abrama: „Vědomě se s ne-lidskou přírodou setkáváme pouze tak, jak ji naše civilizace se svými technologiemi vymezila: prostřednictvím našich domestikovaných mazlíčků, v televizi nebo v zoologické zahradě. Rostliny a zvířata, jež jíme, sami nesbíráme ani nelovíme – jsou pěstovány a vykrmovány v ohromných mechanizovaných velkostaticích. Vypadá to, že z „přírody“ se stala jednoduše zásobárna „zdrojů“ pro

lidskou civilizaci.“

Jedna z příčin tohoto odcizení může být oddělené vnímání myslícího já (subjektu) od hmotného světa věcí (objektu). Západní společnost oddělila vnímání subjektivního já od objektivní reality radikálně během 16. a 17. století. Díky tomuto oddělenému vnímání však mohly vzniknout základy všech moderních věd a díky tomuto oddělenému vnímání máme veškeré technologie.

Přírodní národy svět takto odděleně nevnímají. Stejně jsou na tom i malé děti. Dokud se nezačnou učit našim „moderním“ způsobům vnímání, jsou součástí svého okolí mnohem více než my, dospělí. Copak neznáte žádné dítě, které si povídá se stromy? Které vidí neviditelné skřítky či víly?

A já vidím jako jeden z úkolů dobrého vůdce právě snahu o návrat pocitu celistvosti. Měli bychom to být právě my, kdo vrací přírodě její duchovní rozměr. Kdo v dětech probouzí pocit, že svět kolem nás vede k překročení sama sebe a k vykročení ze svého já. Ale

abychom toho byli schopni, musíme sami sebe vzdělávat. Musíme se učit, jak všechno kolem nás funguje. Jaké vztahy jsou kolem nás. Jak například volba toho, co si dáme k obědu, ovlivňuje úrodnost půdy. A jak úrodnost půdy může následně ovlivnit další generace lidí na této planetě.

Sám mám největší zkušenosti s využíváním duchovně-ekologické výchovy u věkové kategorie vláčet. U nich je velice snadné vrátit jim pocit celistvosti. Oni totiž ještě dokážou vidět ve všem kolem kus něčeho nadpřirozeného. Za pomoci jednoduchých pohádek a pověstí o kouzelných bytostech můžeme proměnit místa každodenního života dítěte v něco, čeho si může vážit a o co se může starat. (Už nebudete zbytečně lámat větve, protože si minule přece povídal s dryádou, když seděl pod stromem, a tak ví, že lámání větví ji bolí.) Stačí, po-

kud konkrétní příběh propojíme s konkrétním místem, rostlinou, zvířetem a o všechno ostatní se již postará dětská fantazie. Staňme se vypravěči příběhů!

Pro skautský věk se již více než samotné příběhy spojené s nějakým konkrétním místem či věcí hodí uplatnit kouzlo rituálů. Podle Breta Stephensona je nejlepší vytvoření rituálů přechodu a pracovat tak s psychikou dospívajících v rámci kruhu překonání sama sebe. Pokud zahrneme do těchto rituálů i okolní krajinu – přírodu samotnou – znovu tak navážeme na tradice přírodních národů a ukotvíme kladný vztah vytvořený na základě příběhů a vlastní fantazie v dětství. Naše výchovná metodika je v tomto de facto unikátní. Zkusme vidět Tři orlí pera a Tři bílé tesáky právě z této perspektivy. Využíváme jako vůdci dostatečně duchovních rozměrů těchto

zkoušek? Nebereme jim občas duchovní dimenzi?

Rád bych vše zakončil duchovně a ekologicky. Na pomoc si vypůjčíme symboliku hebrejské abecedy. Čtyři první písmena této abecedy aleph (א), bet (ב), gimel (ג) a dalet (ד) totiž hovoří o našem ideálním vztahu k přírodě. Příběh zní takto: Bůh Stvořitel (symbolicky písmeno aleph) po vyhnání Adama a Evy z ráje vyměnil jejich nebeský šat ze světla za šat z kůže. Šat je hebrejsky BGD (beGED) a použijí se při jeho psaní právě písmena bet, gimel a dalet. Zároveň tato tři písmena na začátku abecedy v řeči symbolů znamenají časoprostor, stvořené bytosti a přírodu na této planetě. Stvořitel nám tedy šatem z kůže věnoval tento časoprostor a přírodu i se stvořenými bytostmi proto, abychom se o ně v rámci svých možností starali.

Karel Frnka – Karlík

Dvě konkrétní hry na následující straně

FÓTO LUKÁŠ BAUER – GULÁŠ

LITERATURA K TÉMATU:

ABRAM, David: Kouzlo smyslů

JENKINSOVÁ, Peggy Joy: Jak rozvíjet dětskou spiritualitu

KLIMTOVÁ, Vítězslava: Lexikon ohrožených druhů strašidel lesních, lučních a domácích

MCLAIN, Gary: Indiánská cesta – Učení o tom, jak rozprávět s Matkou Zemí

STEPHENSON, Bret: Co dělá z chlapců muže – Duchovní přechodové rituály ve věku nevšímavosti

TEILHARD DE CHARDIN, Pierre: Místo člověka v přírodě a Vesmír a lidstvo

VÁCHA, Marek Orko: Návrat ke stromu života a Tančící skály

WILBER, Ken: Stručná historie všeho

VČELÍ ÚL

Včely žijí ve společenství, jemuž říkáme včelstvo. Jejich obydlí pak nazýváme úl. Každá včela v úlu má svou roli, to znamená, že každá včela dělá jen jednu určitou práci v úlu. Avšak ne všechny včely žijí v tomto společenství, existují i včely samotářky, které včelám v úlu tu a tam kradou jejich zásoby. My si teď na takový úl a včely v něm zahrajeme.

POMŮCKY A PŘÍPRAVA

- Malé papírky formátu A6 – čtyř-pětinásobného počtu než je počet dětí v jedné družině.
- Malý papírek formátu A6 v počtu dětí – rozdělit na tři kopičky dle skupin a na ně napsat či namalovat – **létavka, strážkyně, samotářka**
- V lese vyznačit tři hlavní území – „vězení“ pro strážkyni, úl pro létavky a „hnízdlo“ pro samotářky.
- Dále rozdělit malé prázdné papírky formátu A6 na tři či více kopiček a ty rozmístit na různá místa – budou představovat květiny, a tedy zdroj nektaru a pylu.
- Barevné odlišení jedné ze samotárek – hlavní samotářka
- Nejméně dva dospělí – jeden zapisuje body strážkyním za každou chycenou samotářku, jeden dělá hlavního rozhodčího a ptáka.

PRŮBĚH AKTIVITY

Rozdělíme děti na tři stejně velké skupiny. Děti v těchto skupinách budou zastávat vždy jednu roli, tj. skupina A budou létavky, skupina B strážkyně a skupina C budou samotářky. Každá včelí kasta má své území (viz výše). Úkolem včel létavek je sbírat nektar a pyl (bílé papírky formátu A6). Úkolem samotárek je krást létavkám jejich zásoby (jen chycením létavky, která nese bílý papírek). Úkolem strážkyně je chytat samotářky. Pokud strážkyně chytí samotářku, dovede ji do vězení, kde samotářka musí čekat, dokud ji dotekem neosvobodí další samotářka. Hlavní samotářka (odlišená od ostatních) je pro strážkyni neviditelná – nemohou ji chytit – ovšem nesmí krást zásoby létavkám, tj. může jen osvobozovat své družky. Hlavní rozhodčí má roli ptáka, který může čas od času přiletět a chytá všechny. Koho chytne, musí udělat 10 dřepů.

Bodové ohodnocení a cíl – za každý papírek v úlu dostávají létavky 10 bodů, za každou chycenou samotářku dostávají strážkyně 10 bodů, za každý ukradený lístek dostávají samotářky 10 bodů. Vyhrává družstvo s největším počtem bodů.

VÝCHOVNÝ CÍL

Seznámení dětí s včelstvem, s rolemi, které včely zastávají. Poukázat na týmovou spolupráci a rozdělení rolí. Samotářky jsou schválně v malé nevýhodě – krást se přece nemá vyplácet. V rámci této aktivity starší možné seznámit s mutualismem a s tím, že příroda je možná víc plna spolupráce než pouze boje, kde vyhrává ten nejsilnější.

OBRAZ STROMU

PRŮBĚH AKTIVITY

Každé dítě dostane papír a tužku a bude mít za úkol vytvořit obraz stromu. Obraz se tvoří po částech, na každou část děti dostanou určitý čas (např. 5-10 min) a pak se přejde na další část.

Hlína: Téměř všechny stromy vyrůstají z hlíny, ze které získávají živiny. Proto je prvním úkolem do spodní části obrazu, kde by měla být země, udělat hlínou a bahnem hnědý podklad.

Kmen stromu: Dalším úkolem je frotážováním kůry nějakého stromu vytvořit kmen stromu na našem vlastním papíru.

Koruna stromu: Pro tvorbu koruny si musí každé dítě sehnat pár listů jakéhokoliv stromu. Listy se přilepí na papír tak, aby tvořily korunu.

Tráva: Když už má strom kořeny (v hlíně), kmen i korunu, vyskytuje se okolo něj stín. V tom stínu může růst tráva. Pomocí zeleného barviva v trávě proto nakreslíme trávu i pod strom na papíře.

Dítě sedící pod stromem: Stínu pod stromem nevyužívá jen tráva, ale v poskytovaném stínu se rádi schovávají i lidé. Proto si má každé dítě najít strom, který se mu líbí, pod něj si sedne a bude poslouchat, jak strom šumí, vnímat, jak strom voní. Může i olíznout jeho kůru, aby vědělo, jak strom chutná. Do svého obrázku pak nakreslí samo sebe, jak sedí pod stromem.

Krajská kapitánka moravskoslezského kraje

Obnovujeme rubriku „představujeme KK“, jednak proto, že na ni pomalu sedl prach a jednak proto, že někteří čtenáři možná uvažují o tom, že by se ve skautingu rádi angažovali právě v této funkci, ale možná vůbec nemají tušení, co takový krajský kapitán dělá, jaký je, co funkce obnáší a jak se do této funkce namotivovat, někteří možná ani neví, že tady taková funkce je.

Pro únorové číslo Kapitánské pošty jsem si vybral Sepku, zřejmě proto, že ji dobře znám, neb jsme ze stejného přístavu, a protože se stala krajskou kapitánkou po mě, je to skvělá osůbka, však posuďte sami a určitě ji neváhejte oslovit s dalšími dotazy na některém ze srazů VS či na nějaké jiné akci.

Jak dlouho skautuješ?

Do oddílu jsem nastoupila, když mi bylo osm :-)

Proč jsi se rozhodla pro vodní skauty?

Po jednom náboru ve škole jsem přišla s tím, že chci do skautu, a náš rodinný přítel byl vodák, který nám hned dal veškeré kontakty a informace, volba byla jasná :-)

FOTO ARCHIV SEPKY

Čemu se teď ve skautu věnuješ (krom krajského kapitána)?

Náš oddíl je rozdělený na žabky a skautky a já se věnuji skautkám. Občas je to celkem brutální, jednou jsou princezny, podruhé mám pocit, že sabat :-D Ale to znají snad skoro všichni :-D

A čemu se věnuješ v „civilním životě“?

V civilním životě studuji, doufám, že posledním rokem východoevropská studia. Jinak ráda čtu,

chodím na výlety a bavím se s přáteli – miluju plesy a ráda jezdím na různé akce a festivaly.

Co tě vedlo k tomu, že jsi kandidovala na krajského kapitána?

K téhle funkci mě nakopl Myšák. V našem kraji chtěl skončit a po dlouhém přemýšlení jsem nakonec řekla, že do toho půjdu. Vždycky jsem ráda jezdila na srazy VS a chtěla jsem nahlédnout, jak to v HKVS funguje trochu hlouběji.

Věděla jsi něco o této funkci nebo o její náplni?

Všechno jsme detailně probrali a já si nakonec uvědomila, že bych to mohla také zvládnout.

S jakou vizí (předsevzetím) jsi do této funkce šla?

Měla jsem takovou vizí, že budu zastupovat vodní skauty v Moravskoslezském kraji na různých krajských i jiných setkáních a že získám přehled o dění v HKVS. Na druhou stranu ale také informovat ostatní o všem, co se na srazích a v HKVS probírá. Dále také organizovat více krajských akcí jako je třeba Unrrův memoriál.

Někteří lidé ve svých přístavech možná přemýšlejí o tom, že by se stali kapitány oddílů nebo kapi-

FOTO VÁCLAV ZEDÍNEK – VAŠEK

tány středisek, ale už třeba nepomýšlejí na funkce krajského kapitána, nebo dokonce funkce v HKVS, je něco, co bys jim chtěla vzkázat? Nebo jak je povzbudit?

Ze svého úhlu pohledu můžu jen doporučit. Není to jen práce na kraji, je to možnost se dostat mezi nové lidi, získat nové informace (nejen vodácké, ale také co se děje v kraji) a třeba osvojit si nové tradice.

V létě jsi absolvovala KLŠVS, co se ti na kurzu nejvíce líbilo?

KLŠVS se stala takovým novým mezníkem v mém životě. Naučila jsem se hodně nových věcí jak na vodě, tak na suchu, ale hlavně získala nové přátele. Letos se nám podařilo poskládat perfektní skupinu lidí, která pořádá různé srazy a akce a já se nemůžu dočkat každého setkání s nimi. V kanále v Roztokách jsme si všichni zažili svoje ve vodě i pod vodou, ale společné zážitky Vás stmelí. A já děkuji všem zúčastněným a hlavně instruktorům.

Na některých fotografiích z akcí máš dlahu, sádku, obinadlo, berle nebo náplast, čím to je?

Co na takovou otázku říct... Prostě jsem trochu tele :-D Ale většinou stejně funguju, jako by se nic nestalo...

Na jedné fotce máš ruský kostým, máš nějaký vztah k této zemi, popřípadě nějaký konkrétní zážitek?

Kromě toho, jak sem dříve řekla, že studuji východoevropská studia, mám za sebou roční stáž v Petrohradu. Zážitků jsem si přivezla strašně moc, protože přece jen to je země neomezených možností a absurdních situací. Rusko je krásné, s množstvím památek a lidmi, kteří mají vlastní osobitý charakter.

Sepku zpovídal Myšák

FOTO ARCHIV SEPKY

Martina Adamová – Sepka, 24 let, Ostrava – Poruba, KK od ledna 2014

FOTO SIMONA ZATLOUKALOVÁ – KOBLÍŽEK

Otevřený skautský oddíl – úhel pohledu

3 roky jsem byl vlče, 10 let jsem vedl oddíl skautů, 3 roky jsem vedl přístav, 5 let jsem byl oldskautem, 3 roky jsem vedl oddíl rodinného skautingu a v současnosti vedu 3,5 roku smíšený oddíl. Jsem členem Junáka 28 let. Založil jsem několik oddílů, několik přístavů a vodní skauting v Ostravě. Mám kapitánskou zkoušku, průkaz Vůdce malého plavidla na vnitrozemskou a pobřežní plavbu, instruktorskou lesní školu. Také jsem nějakou dobu vykonával funkci krajského kapitána a předsedy jachetní komise HKVS (byl jsem u vzniku Skare a Admirálních plaveb). V oddílech, které jsem vedl a vedu, si všechna posádková plavidla stavíme sami.

Za těch pár let, co jsem skautem, se v zásadě opakují nářky ve třech oblastech: nemáme dost peněz, nemáme dost členů, nemáme dost lidí do vedení.

K dostatku peněz se nechci vyjadřovat. Protože máme-li dostatek členů (dětí i dospělých), pravděpodobně máme i dostatek peněz. Množství peněz je přímo úměrné počtu členů!

DOSTATEK ČLENŮ

Není pravda, že není dostatek dětí pro skautskou činnost. Zvláště v současnosti, kdy se na prvním stupni základních škol nachází populačně silné ročníky. Vždy je to o tom, zda dokážeme potenciální členy zaujmout, nabídnout to, co jinde nenajdou, zda jsme (my kapitáni) na dostatečně vysoké úrovni osobnostní, znalostní, organizační a vizionářské. Zda jsme konkurenceschopní.

Problém, proč nemáme početně silné oddíly, vidím ve dvou příčinách:

1. Skautská a životní nedovzdělanost, polovzdělanost vedení ve vůdcovství
2. Nevhodná organizační struktura

Přičemž oba problémy spolu souvisí, prolínají se a navzájem ovlivňují.

Existují oddíly, které se dlouhodobě pohybují na hraně. Oddíl má 10-11 mladších členů, ve vedení jednoho dospělého (studenta VŠ nebo již pracujícího) a 1-2 rovery studující SŠ. Takový oddíl se trvale potácí v krizi. (To neplatí pro vznikající oddíl, tam je toto stádium pravděpodobně nevyhnutelné. Ale je potřebné je zkrátit na minimum, nejlépe jednoho roku.)

Stačí nemoc nebo školní povinnost a i při dobré vůli celého vedení se program hroutí. A co teprve, když by měli z takového oddílu přejít vlčata/žabičky do skautského oddílu. To je úplná tragédie, vždyť se mi rozpadne oddíl.

*To ale není vše. Jestliže má přístav takových oddílů několik, je dlouhodobě ohrožena funkčnost i přístavu. Třeba má přístav strukturu 3 oddílů mladších členů s takovýmto vedením (např. **oddíl vlčat a žabiček** – 15 dětí, 2 dospělí, 1 rover; **oddíl skautů** – 12 skautů, 1 dospělý, 1 rover a **oddíl skautek** – 14 dětí, 2 dospělí, 2 rangers), k tomu kapitána přístavu a 2 pomocníky.*

Zdalo by se, že takový přístav s 53 členy je početně silný a stabilní. Není tomu tak. Takový přístav se může zhroutit jako domeček z karet.

V tomto počtu by se spíše jednalo o stabilizovaný smíšený oddíl. V přístavu se třemi takto slabými jednotkami každá jednotka s vypětím všech sil bojuje o udržení a není za její vedení žádná náhrada. Není dost silná. V případě jednoho oddílu by bylo jedno silné vedení se zástupnými možnostmi, které se prolíná pružně, podle potřeby, jednotlivými věkovými kategoriemi. Protože všichni jsme jeden oddíl!

Vedení každého jednotlivého oddílu je příliš osamělé a ztrácí nadšení, po čase vyhoří pod tlakem neustále se opakujících povinností. Přístav, nadřízená organizační složka nemá pro takový oddíl v zásobě náhradního kapitána, vedení. Výsledkem bývá zánik nebo sloučení oddílů. Občas se podaří někomu přemluvit, strčí se mu do ruky oddílové kormidlo a řekne, pluj. Dotyčný buď pluje, nebo ztroskotá. Dříve, či později.

Děti v oddíle vnímají, že oddílová lodička je řízena nejistě, bez jasněho, deklarovaného a všemi přijatého cíle. Když se k tomu přidá odbyť, případně redukovaný (něco vždy odpadne) program, nelze se divit, že místo aby děti přibývalo (stávající členové by měli svým nadšením dělat reklamu a přivádět nové členy), tak jich ubývá. Případně je to vylej, nalej. Když někdo přijde, jiný odpadne.

Také jsem se setkal s názorem, že ani víc dětí mít nemohu. Je nás ve vedení akorát tak na 12-15 dětí. Při stávajícím stavu 2 dospělých a 1 rovera nezvládneme více než 15 žabiček a vlčat.

Mladí vedoucí, do 30 let, si jen výjimečně stanovují dlouhodobé cíle, čeho chtějí s oddílem dosáhnout. I po třicítce to není tak úplně běžné. Je třeba si stanovit odpovědi na otázky, seznámit s nimi vedení. Stanovit postupné cíle na každý rok. Dílčí kroky prosazovat a upravovat podle reality života.

Otázky mohou být tyto: Jakou činnost chci s oddílem provozovat? Divokou vodu, jachting, rafting? Všechno, ať si vyzkoušejí vše? Jaké máme možnosti v okolí sídla oddílu? Mám nebo chci mít vlastní klubovnu nebo loděnici? Jaký typ tábora chci provozovat? Jak často chci mít schůzky? Oddílovky, posádkovky, výpravy? Jak často popluji? Jaký typ plavidel potřebuji pro zvolenou činnost? Kolektivní, individuální? Kolik posádek chci mít, s jakým počtem členů? A co doprava materiálu na akce? Kam to vše uložím? Atd., atd....

FOTO ARCHIV PŘÍSTAVU RETRA BRANDÝS

A co je mým konečným cílem? Jak chci, aby vypadal oddíl za pět let? Pět let je přijatelná doba pro stanovení cíle. Dostatečně daleko, aby byl čas na postupnou realizaci dílčích úkolů a přitom ještě ne tak daleko, aby nebylo na cíl vidět.

Základem ale zůstává, čeho chci dosáhnout. Nic nesmím brát za neměnné, protože tomu tak aktuálně je! Každý skautský rok je, musí a měl by být jiný! Musím neustále reagovat a odpovídat si na otázky, které se v čase proměňují.

Oddíl stojí a padá s kapitánem. Jestliže nemám stále zaměstnání, vyřešeno bydlení, osobní vztahy (přítele/přítelkyni, manžela/manželku, děti), budou všechny tyto záležitosti negativně ovlivňovat fungování oddílu. Mohou jej úplně rozložit.

Existuje jednoduché hodnotící kritérium, zda pracuji dobře. Používám skautské metody? A přibývá mi členů? Pakliže na obě otázky zní odpověď ano, dělám to dobře.

DOSTATEČNÝ POČET ČLENŮ VEDENÍ

Za těch pár let, co vedu oddíly, jsem zjistil, že nejlépe funguje oddíl, který má všechny věkové kategorie a funguje zcela samostatně. Tedy on mi fungoval dobře i oddíl skautů. Ale docházelo ke konfliktům při přechodu (respektive nepřechodu) od vlčat. A také ve stanovování cílů a kroků k jejich dosažení v rámci přístavu. V přístavní vertikální struktuře je třeba hlídat rovinu pod sebou a rovinu nad sebou, kromě činnosti oddílu.

Jestliže má oddíl strukturu postavenou na všech věkových kategoriích, je vertikálou sám o sobě. Jestliže jsou takto nastaveny všechny oddíly v přístavu, jedná se pak o horizontální, nekonkurenční a hlavně nezávislou spolupráci. Rozhodně taková struktura pročistí vzájemné vztahy.

Pro malé obce je spíše vhodný oddíl koedukovaný. Tam, kde je dětí více, je lépe mít oddíly dva. Je-

den chlapecký a druhý dívčí. V každém případě je třeba za stabilizovaný považovat oddíl, který má minimálně: 2 posádky vlčat/žabiček, 2 posádky skautů/skautek, 1 posádku roverů/rangers, 1 posádku vedení, 1 posádku rodičů/příznivců/oldskautů. V závislosti na početnosti posádek se bude jednat o oddíl 40-50člený. Teprve od tohoto počtu se jedná o trvale udržitelný oddíl, který má dostatečné rezervy pro zvládnutí vnitřních krizí.

Jak se k takovým číslům dostat? Jestliže začínáme od nuly, máme jen své ruce, **vždy** začínáme s oddílem vlčat/žabiček. A to bez ohledu na to, jaký je náš cíl!

Pokud začínáme s nějakým aktuálním oddílem, vždy využíváme toho, že starší věková kategorie vede kategorii mladší. Takže, mám-li k dispozici skautský oddíl, děláme nábor v kategorii vlčat/žabiček a mladší tak přidělujeme do posádek, které vedou stávající skauti/skautek. Nejlépe tak, aby vlčat/žabiček bylo v posádce asi 2x více než skautů. Skauti pak budou (a musí) vést výcvik mladších (naučit a potvrdit znalosti v Plavbě Čolka a Žabky, např.). Tím si je připravujeme na budoucí funkce ve vedení oddílu. A skauti tak dostanou novou motivaci.

Jestliže máme roverský kmen (nebo/i kmen OS), postupujeme stejně. Nabereme vlčata/žabičky a pokračujeme jako u skautů.

Nábor v kategorii vlčat/žabiček je nevyhnutelný! Není nezbytně nutný v kategorii skautské. Samozřejmě vždy oceníme, když někdo přivede dalšího člena. Vždy v září, v říjnu vyhlásíme soutěž, kdo přivede další nováčky. Skauti se tak „rozмноžují“ vlastními silami.

U nás oceňujeme bodově. Za každého nováčka je přibližně tolik bodů, které průměrný člen získá za měsíc. Samozřejmě, nutnou podmínkou je, že musí v oddíle fungovat prestižní žebříček výkonnosti – bodování.

Jistě, když začínáte sami, pár let to trvá, než se činnost rozjede a dostanete se na vyšší čísla.

Doposud vše, co jsem popisoval, vychází z vlastního, úzce osobního pohledu na věc, co zvládnou sám. Nesmíme ale vynechat neznámou, velmi často opomíjenou, případně velmi málo využívanou, ale přesto **zlatou žílu skautingu**.

OTEVŘENÝ SKAUTSKÝ ODDÍL

Zlatá žíla skautingu jsou rodiče našich skautů!

Uvědomme si, že jestliže rodič schválil činnost svého dítěte v oddílu skautů (zvláště vodního!), musí mít k této činnosti alespoň minimální, hodně často však silně kladný vztah.

Když začínáme od nuly, nemáme žádné oldskauty, ani jiné pomocníky. Než se k nim dopracujeme od vlčat, trvá to minimálně 10 let. Existují však dospělí lidé nejrůznějšího věku, které v jejich nedospělém věku skauting z nejrůznějších příčin minul. Nebo neměli možnost dostat se k vodáctví. Neměli ve svém okolí podnět, který by je přitáhl a sami nevěděli jak. Stejně tak nadšení může přitáhnout vnímavé lidi pro činnost s dětmi. Vznikne parta dospělých, jejichž zájmem a ohniskem je skautský oddíl. Tito dospělí, kteří neprošli skautingem a nejsou tak oldskauty, nazývám seniorskauty. Jsou to dospělí lidé, kteří mají předpoklady stát se skauty, chtějí to, ale ještě to neví!

Tyto rodiče, ba i prarodiče a příznivce (seniorskauty) je možno nalákat na možnost realizace svých, třeba dětských, snů o plavbě na plachetnici nebo plavbě objevitelské, atd.. Umožnit jim tak, možná, rozvoj vlastní osobnosti?!

Je jasné, že jenom výjimečný člověk v dospělém věku přijde s tím, že by chtěl být skautem. Proto by každý oddíl vodních skautů měl veřejně propagovat pravidlo, že **každý rodič, z titulu svěřeni svého dítěte do oddílové výchovy, má**

právo (a oddílové vedení jej zve) **účasti na každé oddílové plavbě** (výprava na vodu). Aby rodiče nenarušovali činnost posádek, nemůžeme je samozřejmě posadit do posádkových lodí (zvláště ne se svým dítětem!), ale máme pro ně připravenou vlastní loď, se schopným kormidelníkem z vedení. To v případě, že jich máme dostatečné množství, jinak plují s vedením. Často však zjistíme, že mezi nimi máme vycvičené vodáky a kormidelníka vůbec nemusíme zajišťovat. Klade to samozřejmě nároky na materiální vybavení oddílu. Ale obvykle nejede na plavbu celý oddíl, takže je možno posádku rodičů realizovat.

To přináší zásadní užitek pro oddíl. Rodiče, kteří se zúčastní alespoň jedné, často však více plaveb, se cítí víc součástí oddílu (a jsou i tak bráni členy oddílu). Více oddíl podporují a povzbuzují své dítě. A šíří mezi svými známými kladnou reklamu pro oddíl. Toto je naše jednoznačná komparativní výhoda! Jakékoliv jiné, zájmové nebo výchovné sdružení pracující s dětmi, nenabízí, nemůže nabízet, společnou činnost pro školou povinné dítě (a třeba pubertáka až studenta) a jeho rodiče. My ano!

V dnešní době je zajímavý ještě jeden aspekt – rozvedení rodiče. Děti, které mají spoustu kroužků a skaut, musí v případě, že rodiče nežijí spolu, vtěsnat do svých

povinností i „návštěvu“ druhého rodiče. Často se tak komplikuje život všem. Jestliže tento rodič se účastní skautské činnosti se svým dítětem, přináší to prospěch jemu, dítěti i oddílu. Procentuelní podíl skautů z takových rodin může být značný. V mém oddíle pouze dvě ze sedmi dětí skautského věku žijí společně s oběma rodiči.

Druhý stupeň lákání do oddílu přichází s letním táborem. Všechny rodiče žádáme o pomoc s odvozem a dalšími drobnostmi. Účastníkům oddílových plaveb nabízíme možnost strávit týden, až 14 dní, na táboře, jako pomocná či kuchyňská síla. Tam se láme chleba. Na táboře zjistíme, kdo z rodičů je nadšený táborem. Těm nabízáme členství.

Tak jsme každým rokem získali 1-2 seniorskauty. Po dvou letech jejich pravidelné činnosti na schůzkách a výpravách, osvojování si skautingu a složení skautského slibu, loni první tři složili čekatelskou zkoušku.

Kromě této skupiny seniorskautů, tedy plných skautů, máme ještě skupinu příznivců (nejsou registrováni, na rozdíl od ostatních), u nás je nazýváme Amazonky. Jsou to ti, kteří s námi plují a pomáhají nárazově. Vzhledem k tomu, že u vodních skautů jsou ženy chlapci, jako každý jiný. Jsou Amazonky i muži! Těchto Amazonek máme po 3 letech asi 15.

FOTO ARCHIV PŘÍSTAVU RETRA BRANDÝS

Celý oddíl má v současnost, tj. době trvání 3,5 roku a startu z nuly, 30 členů (bez Amazonek). Takže nám schází ještě rok a půl, vyšší počet členů, roverská posádka, něco materiálu, aby mohl být oddíl prohlášen za stabilní.

V takto nastaveném oddílu není pak vůbec problém aplikovat (podle potřeby, až to přijde) posádku rodinného skautingu a oldskautů.

Tímto způsobem je možno se dostat od nuly k životaschopnému oddílu vodních skautů. A to přibližně během pěti let. To neznamená, že výsledný stav, po pěti letech, bude stavem konečným! Struktura oddílu by v té době mohla vypadat takto:

- 2 šestky (posádky) vlčat/žabiček (12-16 dětí)
- 2 posádky skautů/skautek (12-16 dětí)
- 1 roverská posádka (4-6 náctiletých)
- Vedení (6-8 dospělých)
- „Podporovatelé“ (12-16 rodičů a příznivců)

To nejdůležitější jsou ale počty a věkové složení širšího vedení (roveri a dospělí). Kapitán oddílu by měl být starší třiceti let, spíše však čtyřiceti let. Lépe si bude rozumět se stejně starými rodiči skautů. 2-4 členové vedení, také nad 30 let. 2-4 členové vedení 20-30 let. Skupinka náctiletých roverů.

Důležité je, aby v každé věkové skupině (a pravděpodobně obdobné životní pozici) bylo několik členů a mohli se tak navzájem povzbuzovat v těžkých životních situacích. Při takovýchto počtech a věkovém rozvrstvení ve vedení oddílu je vysoká pravděpodobnost, že ani po ukončení činnosti kapitána nebo jiného člena vedení nenastane krize.

Vnitřní věkové členění, v kategorii mladších členů, pak může mít dvě rovnocenné varianty. V první variantě jsou vlčata/žabičky a skauti/skautek v posádkách věkově namícháni tak, aby posádky byly víceméně vyrovnané. Posádky se pomalu obměňují odrůstáním jednotlivců na jednom konci a doplňováním (jednotlivci) na konci druhém. Ve druhé variantě se v kategorii vlčat/žabiček vytvoří šestka/posádka věkově srovnaná a ta pak prochází jako celek oddílem. Oddíl je tak rozdělen na posádky podle věku a obměňuje se odrůstáním a doplňováním celých posádek. Nelze říct, která varianta je lepší. Záleží na místních podmínkách, tradici a kapitánovi.

Čím více bude ve vedení dospělých, kteří prošli skautskou výchovou, tím lépe. Ovšem, čím jsou starší a mají více životních zkušeností, tím tyto zkušenosti vyrovnávají to, že neprošli skautskou výchovou. Pokud chci, tak si praktickou činnost rychle osvojím. Je

FOTO JAN JANOUC - TIK

ovšem důležité, aby kapitán tuto výchovu a životní zkušenosti měl. Proto by bylo vhodné, aby kapitány byly osoby s životními zkušenostmi, organizačními schopnostmi, znalé skautingu. Zároveň musí být ve vedení oddílu i další věkové rozvrstvení, až po náctileté rovery, kteří jsou věkově a mentálně blízko skautům (skautkám).

Skautský oddíl, který takto systémově pracuje na vyhledávání a přijímání skautů všech věkových skupin, nazývám otevřeným skautským oddílem. Takový skautský oddíl se stává spásným ostrovem v často rozbouřených vodách života, kde se mohou na společné činnosti sebe, své rodiny, obce a širšího společenství lidí podílet všechny generace.

Mnohé velké, tradiční oddíly, fungující nepřetržitě 25 let, si už dávno vytvořily svou vlastní, léty ustálenou strukturu, která jim vyhovuje. Takových dobře fungujících oddílů však není většina. Je třeba se zamýšlet nad potřebami a možnostmi ostatních oddílů, a to individuálně, případ od případu.

Otevřený skautský oddíl vidím jako reálný a vhodný cíl skautingu v jednadvacátém století.

Efendi
4. 1. 2015

**FUNGUJE TO U VÁS JINAK?
MÁTE JINÝ NÁZOR?
NAPIŠTE NÁM DO KP!**

FOTO LUCIE KOLÁŘOVÁ - LŮČA

Kánoe VI. – Portáž, bagáž

PORTÁŽ – PŘENÁŠENÍ KÁNOE A VYBAVENÍ

Říká-li někdo, že rád portážuje kánoe, je buď lhář, nebo cvok.

Bill Mason

Jak už několikrát zaznělo, kánoe je geniální dopravní prostředek nejen díky svým jízdním vlastnostem, ale také proto, že je lehká dost na to, aby šla přenášet kolem nesjízdných částí řek a potoků. Toto přenášení se označuje slovem, které má původ ve francouzštině – le portage, portáž.

Bývá obvyklé, že jeden pádlař nese kánoi a druhý výstroj. Pokud je pádlař sám, musí jít po portážní stezce několikrát.

Kánoe obvykle váží mezi 25 až 35 kilogramy, což není až zas tak moc na nošení. Dá se dokonce nést dlouhé kilometry. Sám mám vyzkoušeno 5 km po dobré cestě s jedním odpočinkem, jiná věc je samozřejmě portáž podrostem, přes vývraty, kořeny a kameny.

Zásadním problémem bývá, jak dostat kánoi na ramena. Zde je tedy malý fotonávod.

Kánoi posadíme na bok. Uchopíme oběma rukama za horní bort na šířku ramen a mírně se pokrčíme tak, aby se kolena a stehna opírala o dno lodi.

Předkloníme se a uchopíme kánoi jednou rukou za horní bort a druhou v dolní části přenášecí příčky – yoke (jho – to je ta věc uprostřed lodi s výřezem na krk)

Současně tahem paží, nadhozem na stehnech a protiváhou celého těla dostaneme kánoi do zdvihu. Není to věc síly, ale dobrého časování a souhry všech zapojovaných svalů.

Tělo se narovná a rotuje do směru, kterým kánoi ponese, spodní paže tlačí kánoi do výšky a horní paže ji překlápí přes hlavu a ramena.

Dokončíme překlopení lodi přes hlavu, usazujeme yoke na ramena a krk.

Lod' sedí přiměřeně pohodlně na ramenou a krku, rukama kánoi držíme za přední lavičku nebo za borty. Kánoe se mírně převažuje dozadu, tak, aby nosič viděl, kam jde. Kráčíme rozvážným krátkým krokem, protože svalit se s kánoí na ramenu není nic příjemného.

Při odpočinku sundáme kánoi z ramen opačným postupem, nebo ji horním koncem opřeme o roz-

sochu stromu a spodním opřeme o zem.

Následuje portáž vybavení. Nejlépe je nést vše najednou, ušetří se opakovaná cesta. Na vak, který máme na zádech a páskou přes čelo si můžeme hodit druhý. Ruce zůstávají volné pro nesení drobností, pádel, atd....

BAGÁŽ

Možností, jak uložit vše potřebné do kánoe, je celá řada. Jistě je možné zvolit ze široké nabídky profesionálně vyráběných vodotěsných vaků o různé velikosti, nebo vybrat nějaký vhodný soudek.

Pokud máte ovšem blízko k přírodním materiálům a k tradici jako já, můžete zvolit i tuto možnost.

Jedná se o doma šitý vak do kánoe. Inspiraci jsem bral u tradičních výrobců těchto vaků: www.duluthpack.com a www.woodsacanada.com Bude vás to stát trochu trpělivosti, kožených řemenů, režného plátna a pár ohnutých jehel v šicím stroji.

Vak je jedoduchý, nahoře se roluje. Má jen dvě komplikace – jedna z nich je kapsa a poutko na velkou sekeru dvouručku a druhý je popruh, tzv. „tumpline“ na nošení přes čelo, což výrazně usnadňuje transport, je-li vak opravdu těžký.

Samozřejmostí je, že do vaku se věci, které by neměly navlhnout, balí do igelitových pytlů. Nádobí a podobně může zůstat volně. Zvolíte-li pytle různé barvy, najdete rychleji, co hledáte.

Žabák (text i foto)

FOTO LUCIE KOLÁŘOVÁ – LŮČA

EXPEDICE VLTAVA (1. díl)

PRVNÍ DEN – SOBOTA

Na historicky první puťák v našem oddíle jsme se měli sejít ráno u klubovny. Jako všechno se ani tato akce nemohla obejít bez komplikací, které začaly ještě dříve, než se všichni účastníci sešli na smluveném místě. Švestka, první důstojník (20 let), zavolal Efendimu, že nemůže nastartovat své ne úplně nové auto, kterému láskyplně říká „Hrududu“. To bylo dost špatné, protože bychom se nevešli do zbylých dvou aut. Asi po patnácti minutách našťastí Švestka informoval, že stačí vyměnit baterii, ale to že bude nějakou tu chvíli trvat. Efendi si ovšem, jako vždy, s takovým problémem nedělal hlavu a rozhodl, že Síma (řidič, kuchař a lodivod) s Mravencem (mým 11letým otravným bratrem), Náčelníkem (11 let, jediný další kluk v eskadře starších skautů) a Zebra (16letý lodivod) můžou vyjet, stejně jako Efendi s Žížalou (11 let, nejtišší ze skautů), se mnou a vozíkem, na kterém byly pevně přivázány dvě „devítikanoe“ – Chameleón a Jestřáb. S takovým nákladem jsme mohli jet maximálně 90 km/hod, takže nebylo moc podivuhodné, že nás Síma zanedlouho nechala daleko za sebou.

Bubíka (14letá nejdrzejší skautka), Viki (14 let, nejusměvavější skautka) a Tenisku (11) jsme zanechali napospas divé zvěři (Švestkovi) u klubovny. Efendi spoléhal, že nás Švestka v obklopení přitažlivé dámské společnosti dožene, i když bude muset jet skrz milion vesnic, jelikož jeho „Hrududu“ postrádalo dálniční známku. Devítihodinová cesta v Efendiho autě byla mimořádně nezáživná, neboť za celou dobu ve voze padlo asi tak pět slov a neustále, alespoň první polovinu cesty, vyhrávaly Efiho oblíbené hity typu Modlitba vodáka, Obluda či Vodácká holka. Nakonec jsme všichni do Vyššího Brodu dorazili. Vedení se vydalo do Českých Budějovic, kde bylo potřeba nechat auta, a mužstvo se věnovalo svazování palub (což byla práce jistě bohulibá a potřebná, ale nudná a zdouhavá). Alespoň jsme občas odpočívali při pohledu na Vltavu, která se měla pro příští týden stát naším novým domovem. Vedení se vrátilo až za tmy a my byli jsme rádi, že jsme stačili naložit věci, sestavit paluby, nasadit stříšky pouze za svitu baterek a ulehnout do spacáků. Všichni jsme usnuli téměř okamžitě a nikomu nevadilo, že jsme spali doslova pod mostem.

DEN DRUHÝ – NEDĚLE

Ráno jsme nemeškali a nezachovali se jako správní vodáci, kteří se obvykle vypravují až po desáté hodině – vyjeli jsme kolem osmé hodiny ranní. Na Jestřábovi kormidlovala Viki, na Chameleonovi to byl samozřejmě Efi. Zanedlouho jsme dopádkovali k našemu prvnímu jezu – Bílému mlýnu. U něho se vyskytl drobný problém – měli jsme strach ho sjet, takže po chvíli naléhání na Efendiho jsme lodě přes jez přetáhli. Dále jsme pokračovali poměrně bezproblémově (alespoň nám, uvyklým srážkám s kameny a projíždění peřejí, to tak připadalo). Další jez, Horní mlýn, jsme ale jet museli. Nepodařilo se to, samozřejmě, bez problémů. Místo toho, abychom si najeli do šlajсны rovně, jsme se zasekli bokem u jakéhosi kovového zábradlí, které tam sloužilo k naprosto neznámému účelu. Nakonec jsme šlajsnou projeli a naše úspěšné přežití jsme oslavili vykoupáním. Kolem poledne jsme přijeli do Rožmberka, kde jsme si udělali příjemný výlet do mučírny místního hradu. Po obědě (už nikdy nechci vidět Májku) jsme vyrazili pokořit šlajsnu, před kterou jsme měli tuto přestávku. Všichni

vodáci, kteří ji projeli před námi, to zvládli bez problému. My ovšem vždy a všude musíme ukázat, jak jsme neschopní, takže jsme nabohřili přídí do šutrů za jezem. Poslední jez, který jsme sjeli, byl dost nebezpečný, proto je u něho postavená retardérová šlajsna. To se taky neobešlo bez potíží, zůstali jsme viset polovinou lodi ve vzduchu. Nakonec jsme jez přece jen zvládli. S vypětím zbytku sil jsme jeli do kempu. Na pískárně, kde jsme se konečně měli setkat s Kečupem. Ten dorazil ještě vyčerpanější než my (kvůli noční cestě vlakem přes půl republiky a několikakilometrovému pochodu, při němž nás hledal – Efendi je, ohledně podávání informací, poměrně neschopný, takže bylo pochopitelné, že se na něj Kečup dost naštvál) a „opravdu nadšeně“ přebrodil se svým červeným lodním pytle, který trefně pojmenoval Kečupína. Ten večer jsme si zazpívali s kytarou, povečeřeli a chystali se strávit naši druhou noc na Vltavě.

DEN TŘETÍ – PONDĚLÍ

V pondělí nás čekala skutečná nálož jezů, přesně v tomto pořadí: Pečkovský mlýn (u papírny Větrní), jez Konopa (někdy nazývaný u Papouščí skály), Na rechlich, U Liry, Myší díra, Mrázkův mlýn, U Jelení lávky, jeden rozvalený jez a jez u Zlaté koruny. Co se týče jezů a šlajsen, dnes se nám nedařilo. Při každém jezu či šlajsně, co jsme sjížděli, jsme přídí do něčeho narážili. Mravenec nekormidloval špatně, ale Jestřáb se za dnešní den obouchal, poškrábal a poničil více, než za všechny ostatní dny na puťáku. Konec konců byl tohle jeden z nejvíce adrenalinových a nejzábavnějších dní na tomto táboře. Jezy jsme sjížděli všechny kromě toho U Jelení lávky. Tady jsme loď přetáhli po kartáčích, protože bylo příliš málo vody. Tohoto „Dne plného jezů“ jsme projížděli Českým Krumlovem. Tam jsme si prohlédli zámek i jeho půvabné historické okolí, zatímco Efendi a Kečup hlí-

dali loď. Opět jsme se vykoupali a zase vyrazili. Poslední jez tohoto dne byl u kláštera Zlatá koruna. V nedalekém kempu jsme se občerstvili a chtěli tam zůstat, ale někteří s touto variantou nebyli příliš spokojeni, takže jsme pokračovali dál. To byla velká chyba. Bylo pod mrakem a my tušili, že začne pršet. Vybálili jsme si spacáky a karimatky. Když jsme se převlékali do spacího oblečení, začalo pršet. Nebyla to maličká přeháňka, ale obrovský vytrvalý slejvák. Byli jsme schováni pod stromem, ale přesto jsme brzo byli úplně mokří. Asi dvacet metrů od řeky přesně v místě, kde jsme kotvili, byl oplocený pozemek s týpí, loděmi, kadibudkami a altánkem, patřící očividně oddílu vodních sportů. Fyzicky zdatnější členové naší posádky přešli plot a schovali se do sucha a taktéž zachránili naše věci. My ostatní jsme čekali pod stromem, zatímco pomalu přestávalo pršet a morálka se hroutila. Když pršet téměř přestalo, Síma uvažila pro všechny čaj s posilující zahřívací ingrediencí a

vynikající směs párků, fazolí a kuřice. Když jsme se najedli, vše vypadalo trochu růžověji. Vedení vzalo rozum do hrsti a rozhodlo, že všechny děti stůj co stůj dostanou za plot, abychom se mohli vyspat v altánku. (Tímto se omlouváme za nepovolené použití altánku a děkujeme za jeho existenci při záchraně našich mladých životů.) Po zdařilé operaci jsme si rozdělali částečně mokré (spíš více než méně) karimatky a spacáky a převlékli se do suchého (někdy ne vlastního) oblečení. Síma zůstala s námi, ale ostatní členové vedení si jen vzali své věci, nasadili stříšky a spali na lodích. Já jsem pro rozptýlení ještě hodnou chvíli předčítala. Byli jsme znavení nejen z lijáku, ale i z množství jezů, takže netrvalo dlouho a všichni jsme spali, jako když nás do vody hodí (nebo přesněji hodí vodu na nás).

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ!

Srdce, Albatros Vřesina

Foto: Archiv Albatros Vřesina

Mokr  dějiny zem  Koruny  esk 

XV.  ast: Marine Travel stredov ku

 lenov  mlad  Jednoty bratrsk  se v druhé polovině patnáctého století nezajmali o politiku, zajmala je pouze vlastní bezúhonnost. Proto se Jednota nedostala na seznam státem uznaných církví a pronásledovali ji katolici i kališníci.

„My přeci zijeme jako první křesťan ,“ řekli si starší církve, „tam kde to vzniklo, musí ještě žit někdo jako oni.“

I sehnali dotaci od královského mincmistra pana Bohuše Kostky z Ostupic (ur it  porušení zákona o státních zakázkách), vybrali čtyři šikovn  muže a poslali je 1. března 1491 po předem vyt en ch tra-

s ch. Až do Cařihradu (před čtyřiceti lety dobyt m machomet ny) cestovali spolu, pak se rozdělili. Veleu en  bratr Lukáš Prazsk  měl přiděleno Řecko, Valašsko a Turecko, rytíř Mareš Kokovec se vydal na sever do Ruska, jak si Kašpar z Braniborsk  marky měl p id len  nejbliřší okolí Cařihradu.

Mal  Asie, Palestina a Egypt vlyšly na litomyřlsk ho obchodníka (sukna – řuby – klobouky) **Martina Kabátníka**.

Výprava sv  očekávání nenaplnila, ani nevíme, jak pořidili první tři z nich, ale schopn  Kabátník, a  mu bylo jíž šedesát tři let, neuměl  ist ani psát a z jazyků ovládal jen mateřštinu, byl  spěšn  vypravěč. Vr t il se v listopadu 1492, žil ještě jedenáct let a litomyřlsk m spolumatřim barvit  l il sv  zážitky. M stsk  písař Adamu Bakalář je bedliv  zapisoval a po mnoha letech v roce 1539 vydal pod tehdy m dn  kořat m názvem:

Cesta z Czech do Gerusal ma a Egipta Martina Kab tn jka z Litomyssle. A na t  cestě sepsanij roz-

li n ch Zemij, Kragin, M st a zpusobuov gich. Y také oby eguov Lidij. Wnow  wytisst na. Leetha Páně MDXXXIX.

Martin se přepravil přes Bospor a přes syrsk  Damařek a Haleb doputoval do Káhiry. Odtud cestoval do Jerusaléma a podobnou cestou zase zpět. Byl tak prvním Čechem, kter y popsal Nil:

„O deřti mi pravili, že u nich nikdy nebývá. Zpravovali m  tak, že kdyř největší horko, tehdy moře vzepře Nylus řeku, že j  vř  mocí téci nedá a tak zpátky zdouti musí a rozvodn  se nad břehy sv  lokt v 16te i naplní vřecky cisterny a svlař  zem.“

Vřiml si, že sultánův palác „je v tř  než Chrudim,“ popisuje odliřn  stavebn  slohy a vřiml si, že „Jordán jest tak velik , že by jej pacholek po třikrát p esko iti mohl. Mně se do něho událo upadnouti, ale nepřesko iti,“ a také jíž tehdy praktikovaného ř tkov n  mislumek: „Ženy své velmi ouzce mouřeninov  chov j , nedadouc jim po m st  choditi, jakoř jinde obyčej

mají ženy choditi po zemich křesťanských, kupovat nebo prodávat nebo do kostela...

Kupodivu nepopisuje pyramidy, avšak setkal se s žirafou a také se stal obětí lotra, jakým dnes říkáme šmejdi:

Odešel od nás z domu hostinského, kterému oni říkají karavanseráj, i šel lotr k úředníku města. A já s tovaryšem svým Židem nic jsme nevěděli, co se děje, neb jsme jemu zaplatili od průvodu. I žaloval on úředníku a oznámil nás, kterak jsme cizozemci, jeden Žid a druhý pohan: Když jsem s ním byl na cestě, tak pro nebezpečení dal jsem jim 30 zlatých schovati, a oni zapřeli mi jich!

Nakonec to ještě dobře dopadlo, protože Martina nejen nebili ani nezavřeli, ale dostal svých 30 zlatých zpět (ovšem jako soudní poplatky musel 14 zlatých vysolit).

73 stran tohoto prvního českého cestopisu chová muzeum v Lito-myšli.

Martin Kabátník byl neurozený starší nekatolík bez formálního vzdělání. Jeho současník Jan Hasištejnský z Lobkovic byl naopak vzdělaný katolický šlechtic, který již od dvanácti let spravoval rodové statky. Zatímco jeho mlad-

ší brácha Bohuslav proslul svými cestami, Jan sloužil králům Jiřímu a Vladislavovi jako hejtmán Žateckého kraje a města Kadaně. Vedl poselstva králů Jiřího a Vladislava do Lucemburku a Říma a rozmnožoval jmění pro svého jediného manželského syna Jaroslava.

Jako čtyřicátník usoudil, že se nasloužil dost a že z Hasištejnských nemusí cestovat pouze Bohuslav. Roku 1493 sebral koně, kuchaře Blažka a přítele Jetřicha z Gutštejna a odjel do Benátek.

Zde prosperovala křesťanská cestovní kancelář, jejímiž akcionáři byli benátský dóže, benátská obchodní komora a Maltézští,

původně Rhodští rytíři. Cestovka byla úspěšná, její hlavní nabídkou byly zájezdy do Svaté země náhradou za CK Byzanc, která roku 1453 zkrachovala.

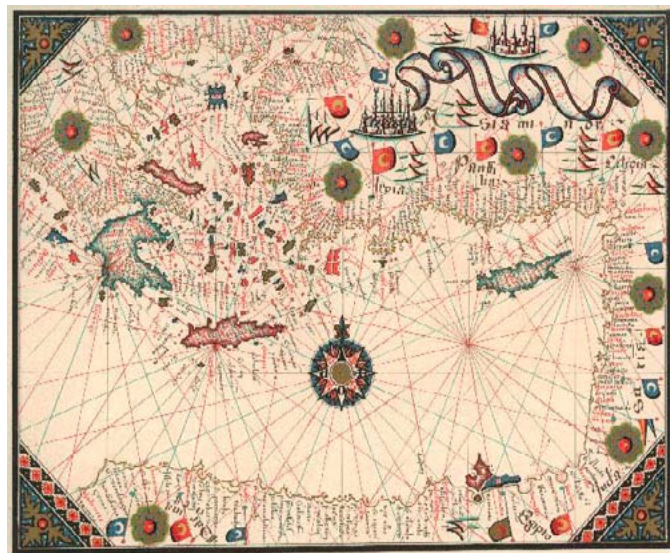
V té době se vedle starších navigačních pomůcek astroláb a Jakubova hůl již používal kompas s lilii na severu větrné růžice (tudy do Francie ke králům z Valois) a křížkem na východu (tudy do Jeruzaléma ke Svatému hrobu).

Jan si zájezd do Svaté země koupil, nalodil se na galéru a via Zadar, Dubrovnik, Peloponés, Krétu, Rhodos a Kypr doplul do Jaffy v Palestině.

V Jeruzalému navštívil všechna posvátná místa a přibližně stejnou cestou se vrátil do Kadaně. Cestou si, jsa na rozdíl od Kabátníka gramotný, vedl deník, který později přepsal a vydal pod jednoduchým názvem *Putování ke Svatému hrobu*.

„Galeje, na které jsme plouli, byla zděli 33 mých sáhův a zšíři asi 6 nebo 6 a půl sáhu. A bylo na ní provazův malých i velkých, že nevěřím, krom Prahu a Horu vymíně, by v jednom městě kterém v Čechách všechny provazy zberouce v hromadu, aby ony provazy na galeji převážily.“

Jeho bratr Bohuslav je známější a v literatuře má pevnější místo, ale Jan měl zřejmě srdce vodního skauta a byl prvním českým jach-

tařem:

„Na naři řadost zjednal n m patron b rku za řest duk tův. A zdálo se nám b tmi mal  a povlovny vítr. A mluvili jsme k patronovi, neb uměl dobře slovansky, aby plul vedle břehu nedalek  země. A on přislíbil n m tak uřitit a my ubezpeřivře se, lehli jsme a spali. A on opiv se, zanedbal toho, ře vítr velik  nás od země zahnal na velik  moře. A tu vlny velik  jako domov  b rku tak vzn řely, jako by po řebřic ch nahoru a dolů chodila, a tak se nám nal valo do b rky, ře vřdy dva museli ven vodu řkopky vyl vati. A to trvalo n m 6 anebo 7 hodin.“

Po návratu na sv  panství uř měl cour n i po světě dost, usadil se na svém panství, t řil střibro, kterého bylo dost i pro br chovy avant ry a pro syna Jaroslava napsal mravok rnou knihu. Na rozdíl od bratra psal řesky.

Po nadřenci Kab tovi a lehce znuďen m prach ci Hasiřt jn-sk m se na cestu do Levanty, jak se tehdy řikalo Blízkému Východu, vydal odborník **Voldřich Prefát**

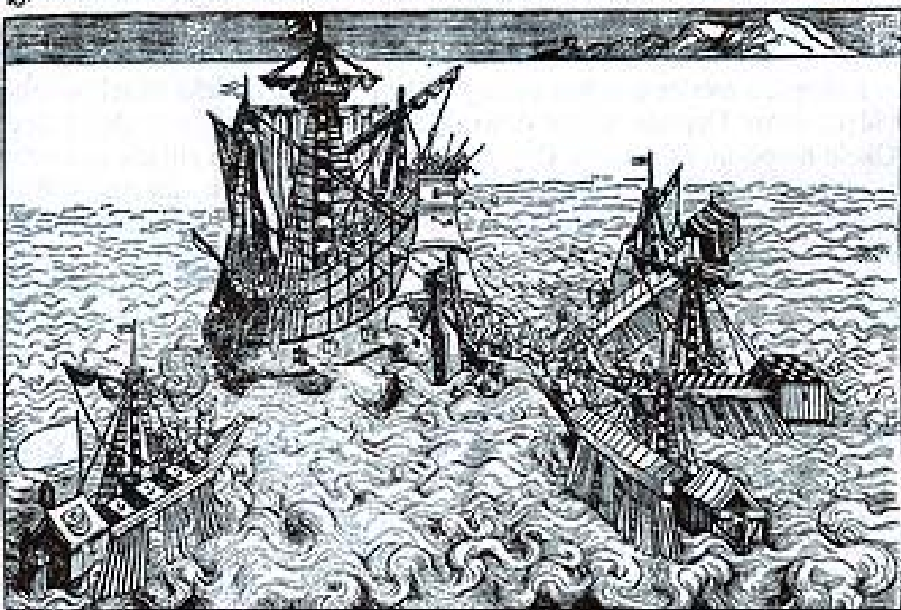
z **Vlkanova**. I on pocházel ze soukenick  rodiny, ovřem uř povyřen  do rytířského stavu. Rodiře si mohli dovolit d t Voldřicha, ři lépe Oldřicha, na studie. Navřt voval Karlovu univerzitu, univerzitu ve Wittenbergu a Ingolstadt. Zde se seznámil se slavn m Tadeášem Hájkem z Hájku, kter  u Pref ta rozeznal matematick  talent. M sto zam yřlen ho stavitelstv i se Oldřich zaal věnovat astronomick m a m řick m přistroj m. Doba zámořských objeví, v řnich orloj  a pozorov n i planet přála výrobě i prodeji astrol b  a jiných předchůdců sextantu i dalekohledů.

Kamarádi pak Oldřichovi podstřili myřlenku, aby si to vřechno vyzkouřel v praxi na cestě do Palestiny.

Třiadvacetilet  Prefát tedy roku 1546 odcestoval z Prahy do Benátek a odtud na loďi jménem Liona (Lvice) víře zm n n  cestovky pod l dalmatského pobřez  na ostrovy Korfu, Zakynthos, Krétu, Kypr a konečně do Jaffy Přes Arimatiu doputoval na oslu do Jeruzaléma, Betléma a Bethanie. Vystoupil na Olivetskou horu, prohlédl si Jordán, Mrtv  moře, Jericho a Hebron.

Podle itineráře středov k  cestovky nastoupil v záři opět na Lion, jeřiz plavba byla po dvou týdnech

5 Podle itineráře středov k  cestovky nastoupil v záři opět na Lion, jeřiz plavba byla po dvou týdnech

na moři zpestřena přepadením pěti tureckými galérami žádající výkupné.

Mezi poutníky převládla touha nekapitulovat a bránit se, ale rozhodování jim usnadnili samotní Turci, když bez varování zahájili palbu: „*A tu hned počali stříleti ze všech čtyř gallí (galér) do naší nave (lodi), takže kule skrz navi nahoře proskakovaly a létaly třísky a kusy prken od nave odskakovaly. A netoliko z ručnic a puolhákuov na nás do nave stříleli, ale také šipkami z lukuov velmi zhusta, co by přšelo.*“

Liona se za cenu devíti padlých ubránila a Oldřich si mohl prohlédnout Kypr a jeho bavlníková pole a solivary.

Domů se vrátil v dubnu 1547. Své dojmy z cesty pečlivě popsal v knize s opět dlouhým názvem *Cesta z Prahy do Benátek a odtud potom po moři až do Palestyny, to jest do krajiny někdy Židovské, země Sváté, do města Jeruzaléma k Božimu hrobu, kteraužto cestu s pomocí Pána Boha všemohúciho šťastně vykonal Voldřich Prefát z Vlkanova léta Páně MDXXXVI.*

V cestopisu způsobem srozumitelným i pro méně vzdělané lidi

popsal a vysvětlil vše, co by podle jeho názoru mohlo být pro Středoevropany neznámé či špatně pochopitelné. Sám ovládal pět jazyků, ale když mu chyběl česky ekvivalent, uvedl pojem v několika jazycích nebo si vytvořil nové slovo. Takto vymyslel pro pojem “port” výraz “přístavadlo”. Od současného slova “přístav” to daleko není.

Vhodné ilustrace získal v Benátkách od malíře Domenika della Greche, který podobnou cestu absolvoval před Prefátem.

Mořskou bouří a s ní spojenou mořskou nemoc popsal skoro reportérským způsobem:

„... *k tomu pak všemu šíf nebo nave pod tebou na místě nestojí, jednak dolů, jednak nahoru se zmitá. Člověk pro to kolébání státi nemůže, leč se něčeho drží, neb jde ničeho se nedrže, potácí se, co by byl vožralý. Dole pak v navi nápodobně tak veselo jest, jako kdyby jednoho do sudu zabeďně několik jich palicemi tlouklo. Mnohý mdlejšího přirození leží co umrlý, jiný jest co omámený, některý nechutenství má a se ustavičně dává, mnohý co v mdlobách leží...*“

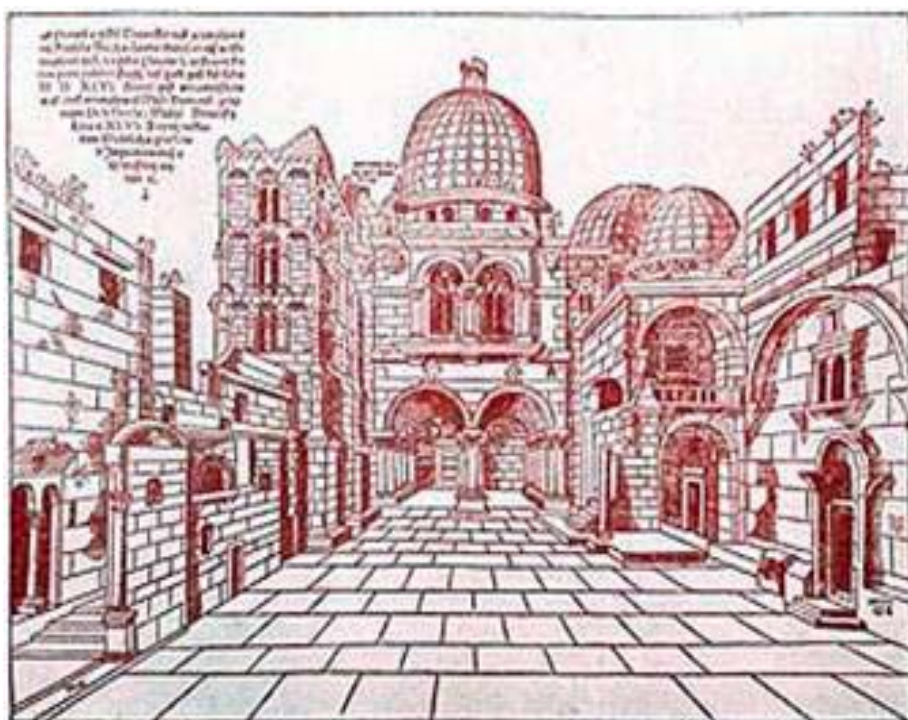
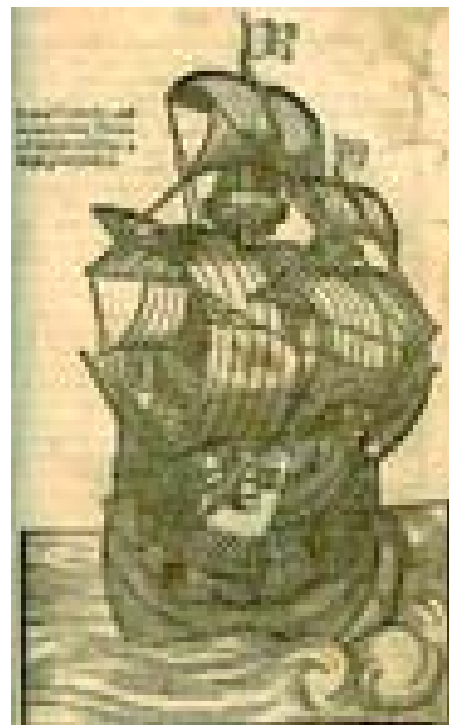
Příští Prefátova cesta vedla na jihozápad Evropy, jenže pak začal

trpět kožní chorobou přivezenou z Palestiny a roku 1565 ve dvačtyřiceti letech zemřel.

Negramotný Martin, šlechtic Jan, vzdělanec Voldřich. Pro odvážné Čechy již nebylo cestování, moře a lodě nedostupné.

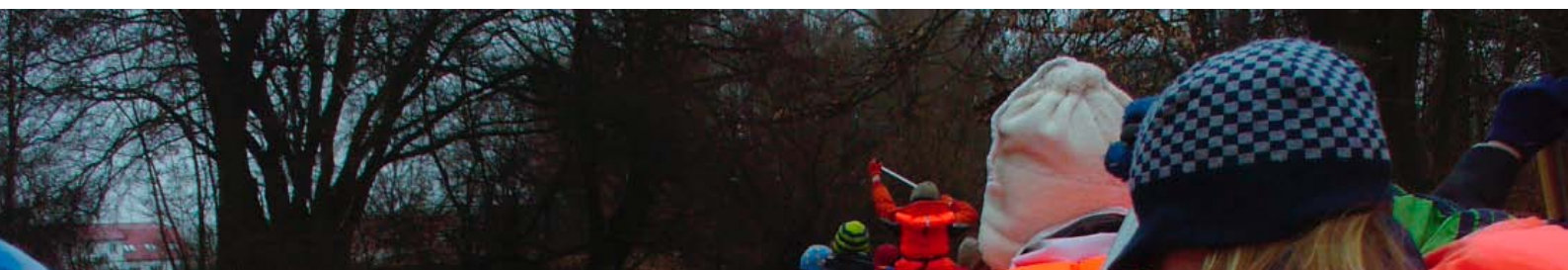
Vezír

Příště: NaCl nad Au

Termínka

- 17. – 19. 4. 2015 Jarní sraz VS, Seč
- 24. – 26. 4. 2015 Kurz plachtění a strojení lodí, Křetínka u Letovic
- 25. 4. 2015 Kotorský závod a Memoriál Jirky Bělského
- 30. 4. – 3. 5. 2015 SKARE, Křetínka u Letovic
- 7. – 10. 5. 2015 SKoK 2015, Poděbrady
- 8. – 10. 5. 2015 Sázavské pádlo, Pikovice
- 22. – 24. 5. 2015 Víkend divoké vody, Roztoky u Křivoklátu
- 29. – 31. 5. 2015 Meandry – boj o mimoňské pádlo
- 4. – 7. 6. 2015 Navigamus, Seč
- 1. – 16. 8. 2015 Admiralitní plavba 1. a 2. turnus
- 9. – 16. 8. 2015 AQUA 2015
- 22. – 29. 8. 2015 Lodní tesař, Seč
- 28. 9. 2015 Napříč Prahou – přes tři jezy
- 2. – 3. 10. 2015 Jablonecká regata

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS

číslo 38, únor 2015

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Kapitánskou poštu dostávají emailem všichni registrovaní kapitáni oddílů vodních skautů, krajsí kapitáni a činovníci HKVS. Pokud si přejete být zařazeni do databáze příjemců, či z ní naopak vyřazeni, pošlete své jméno, oddíl, přístav (středisko) na adresu kp@skaut.cz. Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel je k dispozici také na webových stránkách HKVS.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: Pavel Bár – Pavlík, Jan Bolek – Efendi, Vladimír Cvrček – Vezír, Jan Fischer – Hvězdář, Karel Frnka – Karlík, Jana Karaová – Kulda, Kateřina Kopecká – Srdce, Jiří Kostínek – Žabák, Michal Pásztor – Myšák, Oldřich Pešina – Olda, Zuzana Pozlovská – Pumpa, Tereza Stachová – Čiko, David Svoboda – Cedník, Simona Zatloukalová – Kobližek, Sedmička Pardubice, tým Námořní akademie, tým srazů VS.

Fotografie uvnitř čísla: Klára Abendrothová – Škvrně, Martina Adamová – Sepka, Lukáš Bauer – Guláš, Jan Fischer – Hvězdář, Jan Janouch – Tik, Jana Karaová – Kulda, Lucie Kolářová – Lůča, Jiří Kostínek – Žabák, Milan Němec – Stopař, Michal Pásztor – Myšák, Libor Vykopal – Inka, Simona Zatloukalová – Kobližek, Václav Zeďínek – Vašek, archiv Albatrosu Vřesina, archiv Kobližka, archiv Námořní akademie, archiv přístavu RETRA Brandýs, archiv Sepky.

Foto na titulní straně: Renata Čížková – Renča

Redakční rada: členové Hlavního kapitanátu vodních skautů.

Korektury: David Svoboda – Cedník • **Sazba:** Václav Černík – Vašek. • **E-mailové rozesílání:** Michal Hoznedl – Bobr.

7 vlků a tisícovky

...deset dní se každý z nás bude pod oloveným nebem na drsných jizerskohorských cestách rvát se sedmi šelmami, které dřímají v každém z nás. Jejich jména nahánějí husí kůži, přestože je každý zná - už mezi nimi nechyběly Pýcha, Hněv, Závist,...

A až budeš večer přemýšlet u táborového ohně, jak překonat kruh vlčích očí, který se kolem Tebe bude uzavírat blíž a blíž, pak poznáš, jak krutě pravdivé je motto akce:

Snáže zkrotíš vlka, nežli sám sebe!

Z dalšího programu prozradíme:

- zahrajeme si "Gymovku" - netradiční etapovou hru
- zdoláš vybrané jizerské tisícovky a spatříš pověstmi opředená místa Jizerských hor, o kterých běžný turista vůbec nemá tušení
- možná přijde i Náčelník - Míla Nevrlý
- určitě získáš nové kamarády

Jizerské hory - 24. 7. - 2. 8. 2015

Ubytování: horská chata Hubertka u Bílého Potoka pod Smrkem

Vstupní podmínky: dovršený věk 16 let a dobrá fyzická (součástí akce bude pobyt v Jizerských horách včetně bivakování a přežití v přírodě - bez ohledu na počasí)

Cena akce: 1700 Kč, z toho 700,- Kč nevratná záloha

Pořádá: Liberecký junácký kraj

Instruktoři: Marcel Štěpánek (Fox), Jiří Veselý (Nibowaka), Barbora Štěpánková (Amálka), Jan Libenský (Jenda), Karel Loucký (Koala), Radka Honzejková (Řechtalka), Ondřej Polák (Kasař), Iva Řehová (Tichošlápek), Tereza Perniklová (Štěně), Gerd Dimmroth (Hern), Katka Staňková (Střelka), Jára Kneř, Karel Opočenský (Bobr), Jezevec a Baribal Suberovi a další

Závaznou přihlášku a účastnický poplatek je třeba zaslat do 31. května 2015

Kontakt: Kateřina Staňková - Střelka
Mozartova 4, Jablonec nad Nisou, 466 04,
e-mail: katka.stankova@email.cz, tel. 605 500 737

Program SkaRe 2015

Program – SkaRe 2015

Středa 29.4. 2015

od 18:00 možný příjezd účastníků na předprogram, ubytování

Čtvrtek 30.4. 2015

PŘEDPROGRAM a příjezd účastníků

8:00 – 14:00 ustrojení lodí, trénink na vodě

15:00 – 18:00 hra na vodě – Námořní bitva

18:30 – 19:30 večeře

20:00 servis tým porada – rozdělení úkolů

Pátek 1.5. 2015

Skautská regata – rozjížd'ky

7:00 – 7:30 snídaně, vyfasování oběda, příjezd zbylých účastníků

7:30 – 8:45 registrace posádek pro „SkaRe – MRVS“ jednotlivé kategorie
ustrojení plavidel, sběr přihlášek na jednotlivé závody

9:00 – 9:45 Nástup po kategoriích a jednotlivých posádkách
zveřejnění rozpisu Skautské Regaty, výklad trati

10:00 – 14:00 hry a soutěže pro vlčata, žabičky, skauty a skautky

10:00 – 14:00 rozjížd'ky regaty kategorie roveři a open

10:00 kategorie R roveři a rangers (jedou 2 kola + karusel)

12:00 kategorie O + Open (jedou 2 kola + karusel)

14:00 – 18:00 rozjížd'ky regaty kategorie skautů a vlčat

14:00 kategorie S skauti a akautky (jedou 2 kola trojúhelníku)

16:00 kategorie Q vlčata a žabičky (jedou 1 kolo trojúhelníku)

18:30 – 19:30 večeře

20:00 nástup

20:30 – 22:00 námořnický bál – Country hotel Svitavice

Sobota 2.5. 2015

Skautská regata – rozjížděky

7:00 – 7:30 vydávání snídaně a oběda

9:00 – 9:45 nástup po kategoriích a jednotlivých posádkách
zveřejnění rozpisu Skautské Regaty, výklad trati

10:00 – 14:00 rozjížděky regaty kategorie skautů a vlčat

10:00 kategorie Q vlčata a žabičky (jedou 1 kolo trojúhelníku)

12:00 kategorie S skauti a skautky (jedou 2 kola trojúhelníku)

14:00 – 18:00 návštěva zajímavých míst v okolí pro vlčata, žabičky, skauty a skautky

14:00 – 18:00 rozjížděky regaty kategorie roveři, O a open

14:00 kategorie R roveři a rangers (jedou 2. kola + karusel)

16:00 kategorie O + Open (jedou 2. kola + karusel)

18:30 – 19:30 večeře

20:00 nástup

20,30 lodní a závodní komise – část Sailing (z každé výpravy jeden delegát)

20:30 – 22:00 táborový oheň (kytarohraní, scénky oddíly)

Neděle 4.5. 2015

Závod o Modrou stuhu HKVS

7:00 – 7:30 vydávání snídaně a oběda

9:00 – 9:45 nástup po kategoriích a jednotlivých posádkách

10:00 – 13:00 Modrá stuha

14:00 – 15:00 vyhlášení výsledků všech závodů a kategorií

Oldřich Pešina – Olda olda.p@centrum.cz

Výňatek z pravidel SkaRe

1. SKARE,

čili *skautská regata*, se skládá ze dvou samostatných závodů.

1.1. Mistrovství republiky vodních skautů v jachtingu

Tento závod se jede na trati klasického jachtařského trojúhelníku, a to ve všech kategoriích.

1.2. Modrá stuha HKVS

Cílová plavba, pro libovolné plavidlo bez jakéhokoliv limitu, která se jede společně, s vyloučením kategorie Q.

Součástí hodnocení závodu o Modrou stuhu HKVS je i Pohár konstruktérů, který se uděluje nejlépe umístěné pramici v tomto závodu.

2. Třídy a kategorie

Třídové skautské plavidlo – PRAMICE

Jakákoliv pramice jolového tvaru, dále jen P550.

Jakákoliv pramice šarpiového tvaru, dále jen P520.

Kategorie

Kategorie Q - Vlčata a žabičky

- min. 4 členové posádky, věk do 12 let (nesmí mít 12. narozeniny v době Skare)
- libovolná takeláž, max. 7 m² plachet, povinná schopnost snížit na 5 m²
- divize Q1 pramice P550
- divize Q2 pramice P520

Kategorie S - Skauti a skautky

- min. 3 členové posádky, věk do 16 let (nesmí mít 16. narozeniny v době Skare)
- libovolná takeláž, max. 7 m² plachet, povinná schopnost snížit na 5 m²
- divize S1 pramice P550
- divize S2 pramice P520

Kategorie R - Roveři a rangers

- min. 2 členové posádky, věk do 19 let (nesmí mít 19. narozeniny v době Skare)
- libovolná takeláž, max. 10 m² plachet, povinná schopnost snížit na 7 a 5 m², balon max. 7 m²
- divize R1 pramice P550
- divize R2 pramice P520

Kategorie O - Oldskauti

- min. 2 členové posádky, věk neomezeně
- libovolná takeláž, max. 10 m² plachet, povinná schopnost snížit na 7 a 5 m², balon max. 7 m²
- divize O1 pramice P550
- divize O2 pramice P520

Netřídové skautské plavidlo – OPEN

Jakákoliv skautská (v majetku skauta, oddílu nebo přístavu) plachetnice

Kategorie A - libovolná třídová, okružová plachetnice

Kategorie B - jakákoliv jiná plachetnice

Obecná pravidla.

1. Aby mohla být kategorie realizována, musí se regaty zúčastnit minimálně 5 plavidel. Při menším počtu lodí (méně než 5) mohou být divize v dané kategorii sloučeny.
2. V případě vyššího počtu srovnatelných plavidel (min. 5) může být vypsána další kategorie ve třídě OPEN.
3. Lodě stejné kategorie (všechny divize v kategorii) startují ve společných rozjíždkách. Všechny kategorie OPEN startují také ve společných rozjíždkách.

Trofeje**Mistrem republiky vodních skautů v jachtingu**

se vyhlašují vítězné posádky jednotlivých kategoriích lodních tříd P550 a P520 závodu Mistrovství republiky vodních skautů v jachtingu.

Ceny - Nově vítězné posádky v jednotlivých kategoriích získají tričko bílé barvy se znakem Skare na hrudi – počet triček je dán minimálním počtem členů posádky v příslušné kategorii

Kormidelník vítězné posádky získá bílou čepici se znakem Skare

Modrá stuha HKVS

Právo nosit Modrou stuhu získává loď, která zvítězí v absolutním pořadí závodu o Modrou stuhu HKVS.

Ceny - Modrá stuha – putovní + Modrá stuha (malá) na vodácké čapce.

Tzv. malou modrou stuhu získává posádka do svého držení

Štít konstruktérů

získává ta loď třídy libovolná pramice (P 550, P520), která zvítězí v rámci své třídy v závodu o Modrou stuhu HKVS.

Cena - Plaketa – samostatný diplom

Jachetní oddíl/přístav roku 2015

Cenu získává přístav nebo oddíl s největším počtem posádek obsazených ve všech závodech SKARE. **Diplom**

Pramice roku 2015

získává oplachtěná pramice, která byla vyhodnocena jury jako technicky nejdokonalejší, s nejlepšími plavebními vlastnostmi a s přihlédnutím k umístění v jednotlivých závodech. **Diplom**

Miss SKARE

získává plavidlo, které bylo v hlasovací anketě vyhodnoceno všemi účastníky SKARE jako NEJ - nejkrásnější, nejelegantnější, nejzajímavější, nejbarevnější, nejpodnětnější. Prostě plavidlo, které se účastníkům nejvíce líbilo. **Diplom**

Cenu útěchy

Vyhodnotí jury a získává ji nejzoufalejší, ale plavbyschopné plavidlo, předvedené na Skare (přihlášené a účastné některého závodu). Cena se uděluje za odvahu přijet na Skare a plout pod plachtami. **Diplom**